

Meertaligheid

Engels leren in groep zes

Ruurdtje van Abbema
Studentnummer: 315877
Stenden Hogeschool Leeuwarden
Begeleider: Jelle Brandsma
Stageschool: CBS "De Korendrager"

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding.....	4
1.2 Methodiek van onderzoek	4
2. Probleemanalyse.....	6
2.1 Vooronderzoek	6
3. Theoretisch kader.....	8
3.1. Verschillende manieren van talen leren	8
3.2. Verschillende methodes Engels	12
3.3. Tussendoelen en leerlijnen	13
3.4. Pedagogische visies op het leren van taal	14
3.5. Voorwaarden meertaligheid	17
3.6 Verschillende soorten motivaties	18
3.7 Cognitieve meerwaarde.....	19
4. Probleemstelling.....	20
4.1 Probleemstelling	20
5. Onderzoeksaanpak	22
6. Resultaten	27
6.1 Enquête	27
6.2 Toets uitslagen	29
6.3 Rendement.....	30
7. Conclusie, discussie en aanbeveling	33
7.1 Conclusie	33
7.2 Discussie.....	35
7.3 Aanbeveling.....	35
8 Samenvatting	37
Bibliografie	39
Bijlagen.....	
Bijlage 1 Enquête leerlingen	
Bijlage 2 Observatieschema activerende directe instructie	
Bijlage 3 Cijfers Engels groep 5	
Bijlage 4 Tabellen gegevens van de enquête	
Bijlage 5 Toetsen Unit 1 Take it easy! Describing people	
Bijlage 6 Unit 2: Take it easy! Shopping	

Bijlage 7 Unit 3: Take it easy! Just in time!
Bijlage 8 Unit 4: Take it easy! Travelling Around.....
Bijlage 9 Toets uitslagen
Bijlage 10 Logboek

Voorwoord

Voor u ligt het resultaat van het onderzoeksrapport naar de Engelse taal op basisschool “De Korendrager” te Franeker. In het kader van de lerarenopleiding Basisonderwijs “Stenden Hogeschool” te Leeuwarden heb ik mij verdiept in de mogelijkheden ten aanzien van meertaligheid.

Naar aanleiding van dit onderzoek zal te zijner tijd een aanpassing plaats vinden ten behoeve van vakdidactiek Engels. Door de inzet van de leerkrachten en het enthousiasme van leerlingen kan een hoger leerrendement worden bereikt. Dit onderzoek had niet tot stand kunnen komen zonder de medewerking van mijn mentrix mw. H. Reijenga en alle leerkrachten van CBS “De Korendrager”.

Ik wens u een prettig leesmoment.

Ruurdje van Abbema

1. Inleiding

In het eerste en tweede semester van het vierde jaar wordt binnen de keuzeminor meertaligheid van Stenden Hogeschool Leeuwarden onderzoek gedaan naar een onderwerp dat te maken heeft met meertaligheid. Het onderwerp is gekozen vanwege het aansprekende en internationale aspect. Het is interessant en leerzaam om met talen bezig te zijn en dan voornamelijk met de Engelse taal.

Over de hele wereld zijn er veel mensen die twee of meerdere talen spreken. Meertaligheid is dan ook gewoner dan de meeste mensen veronderstellen. Driekwart van de wereldbevolking gebruikt in het dagelijks communiceren meer dan één taal (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 48). Engels is in onze maatschappij al volop aanwezig. In het winkelcentrum, op televisie en in computergames is al vaak Engels te lezen en te horen. In het bedrijfsleven en universiteiten is veelal Engels de voertaal. Bovendien brengen televisie, radio en internet de kinderen in contact met meertaligheid. Ieder kind heeft het recht om goed Engels te leren, maar op welke manier kan je dat nu het beste bereiken? Voor basisschoolleerkrachten is dat soms ook een probleem waar ze tegen aanlopen.

Tijdens mijn verblijf in Australië en Ghana ben ik ondergedompeld in de Engelse taal. Dat dwong mij om al doende de Engelse woordenschat door middel van vragen, zoeken in woordenboeken, televisieprogramma's en op non-verbale wijze te vergroten. Het spreekwoord "jong geleerd is oud gedaan" is geen loze kreet, maar de werkelijkheid. In het land Ghana worden meer dan tien verschillende stamtalen gesproken. Thuis spreken de kinderen de stamtaal en Engels is de verbindende taal tussen de verschillende stammen (en buitenlanders). Door mijn tijdelijk werk in Australië en Ghana ben ik er van overtuigd geraakt van de waarde om op jonge leeftijd meertalig onderwijs te krijgen.

Op veel Nederlandse basisscholen wordt naast de reguliere vakken in groep zes ook Engels gegeven. Zo ook op de basisschool "De Korendrager". Door de leerkrachten van "De Korendrager" zijn vraagstukken ontstaan die betrekking hebben op de invulling van de lessen voor het vak Engels. Deze vraagstukken hebben betrekking op de manier van les geven tijdens de Engelse les. Denk hierbij aan de vragen: spreek je Engels en/of Nederlands tijdens de Engelse les, wat zijn de achterliggende theorieën over meertaligheid, wat zijn de voordelen om meertalig te zijn en wat is de cognitieve meerwaarde van meertaligheid.

Het doel van deze scriptie is om leerkrachten van groep zes handvaten te geven in vakdidactiek voor de lessen Engels. Daarnaast is het doel om leerlingen gangbare begrippen aan te leren en te verduidelijken om op deze manier een hoger leerrendement te bereiken.

1.2 Methodiek van onderzoek

Tijdens het onderzoek is het handig om gebruik te maken van een methodiek. De innovatiecyclus Van der Donk & Van Lanen (2012) is in dit onderzoek gebruikt. In deze methodiek worden de zo genoemde kernactiviteiten met elkaar verbonden (Donk, 2009, p. 35). Door het volgen van deze methode wordt de gehele cyclus met de klok mee doorgelopen. De te volgen stappen zijn: oriënteren, richten, plannen, verzamelen, analyseren en concluderen, ontwerpen en rapporteren en presenteren.

Aan de hand van kernactiviteiten van praktijkgericht onderzoek is er gebruik gemaakt van het startpunt oriëntatie (Donk, 2009, p. 35). Hierbij is de specifieke aandacht uit gegaan naar vakdidactiek Engels. Basisschool CBS "De Korendrager" is op zoek naar handvaten in de

vakdidactiek voor de Engelse les. In het bijzonder van beeldend taalgebruik. Hierin is het belangrijk om een combinatie te maken van beeld en taal. Doordat leerlingen het plaatje en de woorden zien, de woorden horen en de woorden nazeggen, beklijft de kennis beter. Dat betekent ook dat de leerstof vaak herhaald zal moeten worden (Boer, 2009).

Aan de hand van het onderzoek wordt er expliciet in gegaan op het praktijkprobleem. De leerkrachten van de basisschool “De Korendrager” kwamen met de vraag om hen verder te helpen met het inrichten van de Engelse les in groep zes. De leerkrachten stelden de vraag of ze wel of niet Nederlands moeten spreken tijdens de les Engels. In de lessen die nu gegeven worden, gebruiken de leerkrachten het Nederlands om woorden en zinnen vanuit het Engels te vertalen zonder beeldmateriaal.

Elke maandag zal ik op CBS “De Korendrager” zijn om het onderzoek uit te voeren. Regelmatig is er op woensdag contact met mijn mentrix mw. H. Reijenga. Dit onderzoek zal eind februari 2017 afgerond zijn. Op de donderrdagen zal er contact zijn met de projectgroep en mijn scriptie begeleider Jelle Brandsma. Op deze dagen is er gelegenheid om vragen te stellen. Dan kan er gesproken worden wat er nog op de planning staat. Ook is er tijdens deze periode contact met het projectgroepje en kunnen we elkaar van feedback voorzien.

Tijdens de verzamel fase worden de onderzoeksactiviteiten uitgevoerd. De gegevens worden verzameld door middel van:

- het afnemen van een enquête onder de leerlingen
- het verzamelen van literatuur
- een observatie tijdens de Engelse les
- toets gegevens groep 5
- de toetsen van de leerlingen

Wanneer de gegevens verzameld zijn, worden ze geanalyseerd, waarna er conclusies worden getrokken. Op basis van literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek zullen er antwoorden op de onderzoeksvragen worden geformuleerd.

Op basis van literatuuronderzoek en het praktijkonderzoek ontwerp ik lesmateriaal dat getest wordt tijdens de Engelse les. Het praktijkonderzoek vindt plaats op microniveau. Microniveau houdt in dat de ontworpen lessen in groep zes door mij worden getest. Op Mesoniveau onderzoek ik om meer mogelijkheden te creëren van specifiek lesmateriaal ten behoeve van het vak Engels.

Als laatste is de kernactiviteit rapporteren en presenteren aan bod. De theorie wordt vastgelegd in een beschrijvend onderzoek waarbij de uitwerking plaats vindt aan de hand van een theoretisch kader. Door middel van het beantwoorden van de deelvragen, zal de hoofdvraag beantwoordt kunnen worden. Tot slot zal ik mijn bevindingen presenteren en mijn scriptie overhandigen aan mijn mentrix en de schooldirectie.

2. Probleemanalyse

In deze paragraaf wordt ingegaan waar het probleem zich afspeelt en wordt er uitgelegd wat het vraagstuk is van de leerkrachten van “De Korendrager”.

2.1 Vooronderzoek

Achtergrond Basisschool De Korendrager

“De Korendrager” is één van de twee christelijke basisscholen in Franeker. De naam van de school draagt de historie van de stad met zich mee. Zo heeft de stad een Korendragershuisje. Dit huisje werd in 1634 gebouwd. De Korenzakdragers brachten het graan via de noordelijke ingang de stad binnen. Het graan werd gewogen en daarna werd het vanuit de schepen door de grachten naar het Korendragershuisje gebracht. Echter werd hiermee steeds vaker mee gerommeld. De zakdragers werden slecht betaald met als resultaat dat het stadsbestuur op 12 september 1557 de opdracht kreeg om fraude tegen te gaan. De korenmaten werden geijkt en de dragers kregen waar ze recht op hadden. Het stadsbestuur had vast gesteld dat de Korendragers twee stuivers per last betaald moesten worden (Horst, 2016).

In de visie van “De Korendrager” staat beschreven dat leren in een prettige sfeer en veilige omgeving basis is van goed onderwijs, met aandacht voor individuele ontwikkeling op het juiste niveau. De ouders/verzorgers spelen hierin een belangrijke, stimulerende rol. Door hen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft, krijgt het kind de gelegenheid zich te ontplooiën. “De Korendrager” is een school op Protestants Christelijke grondslag (Jong, z.j).

De basisschool “De Korendrager” heeft geen duidelijke missie als het om het vak Engels gaat. Wel vindt de schooldirectie het belangrijk dat het vak Engels wordt gegeven, omdat het een internationale taal is. Ze willen hun leerlingen zoveel mogelijk bagage mee geven voor de toekomst. “De Korendrager” is een inspirerende school. De missie van de school is dat zij de leerlingen opleiden tot mondige, zelfredzame deelnemers in onze samenleving (Jong, z.j).

Sommige leraren geloven dat kinderen die een nieuwe taal leren een stille periode ervaren. Om een nieuwe taal te leren heb je ervaringen van buitenaf nodig. Daar is durf en moed voor nodig. Immers, je voelt je onzeker en hebt geen enkel idee van klank en woordvorming. Bij dit proces is het belangrijk dat de docent zich bekwaamt in de juiste vakdidactiek. De stille periode geeft de kinderen de tijd om taalgevoel te krijgen en de taal op een natuurlijke manier te leren in een ongedwongen sfeer, waarin zij de woorden en zinnen eigen gaan maken (Willis, 2001, p. 7). Het onderwijs op “De Korendrager” wordt veelal op de traditionele manier les gegeven. Dit houdt in dat de instructie klassikaal gegeven wordt. De verwerking van de lesstof houdt rekening met drie niveaus. Door klassikale instructie, individuele instructie en zelfstandig werken wordt dit vorm gegeven. Tot slot zijn er de plus kinderen die meer uitdaging nodig hebben en extra taken krijgen.

De leerkrachten van groep zes van CBS “De Korendrager” willen weten hoe ze op een betere manier de Engelse les in kunnen vullen met als doel een hogere leerwinst te behalen. Het vak wordt wekelijks geven. De reden dat men dit onderzocht wil hebben is, omdat er een tekort is aan de vakdidactiek en de leerkrachten zich nog niet vertrouwd voelen om alleen Engels te spreken tijdens de les. De helft van de leraren blijken niet

geschoold te zijn op de pabo, dit is gebleken uit het onderzoek (Oostdam, 2002), terwijl Engels wel een verplicht vak is (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 25).

In 1983 werd Engels verplicht op de Pabo (Thijs, Trimbos, Tuin, & Bodde, 2011). De leerkrachten die geen of nauwelijks onderwijs hebben genoten in de voorgaande opleidingen voelen zich niet in staat tot het geven van gericht onderwijs. Dit heeft tot gevolg dat de leerlingen die naar het vervolg onderwijs gaan een achterstand hebben. Hierdoor ontstaat er een kloof tussen het basisonderwijs Engels en het voorgezet onderwijs. Dit word ook aangegeven door de leerkrachten van het Liudger college te Burgum en in de literatuur (Philipsen, 2006, p. 25). Het is belangrijk om met dit gegeven aan de slag te gaan en de lessen Engels op een andere manier in te vullen.

3. Theoretisch kader

In de vorige paragraaf is ingegaan op de probleemanalyse. In deze paragraaf wordt een uitwerking gegeven van het theoretisch kader. Bij de beschrijving van dit theoretisch kader wordt er op volgende vragen antwoord gegeven:

- Hoe leert een kind een taal?
- Welke verschillende leeromgevingen zijn er?
- Welke digitale methodes zijn er en wat zijn hun criteria?
- Aan welke tussendoelen en leerlijnen van Tule (Slo, 2009) moeten de leerlingen in groep zes voldoen?
- Wat zijn de visies van de verschillende pedagogen Krashen, Cummins en Vygotsky over de vakdidactiek van het vak Engelse?
- Wat zijn de voorwaarden voor een tweetalige ontwikkeling?
- Welke verschillende motivaties zijn er?
- Wat zijn de cognitieve gevolgen van kinderen die meertalig zijn?

3.1. Verschillende manieren van talen leren

In de vorige paragraaf is ingegaan op welke vragen er in het theoretisch kader antwoord wordt gegeven. In deze paragraaf wordt ingegaan op de verschillende theorieën om een taal te leren en welke verschillende leeromgevingen er zijn.

- Hoe leert een kind een taal?
- Welke verschillende leeromgevingen zijn er?

Taal leren

Taal komen we overal tegen. Kinderen worden geboren in een gemeenschap van ouders, broertjes, zusjes, familie en andere mensen. Van jongs af aan horen kinderen taal en leren ze hun moedertaal te begrijpen. Sinds hun geboorte horen ze geluiden om hen heen en produceren ze zelf ook geluid om duidelijk te maken dat ze iets willen. Vanaf het begin zijn er visuele en auditieve prikkels waar het kind mee in aanraking komt. Kinderen leren taal vanuit twee richtingen: ze leren taal vanuit zichzelf en hun aangeboren taalvermogen en vanuit de mensen om hen heen die taal aanbieden en voordoen (Vries, 2014, p. 13). Ouders reageren op hun kind en gaan in op wat het kind probeert te zeggen. Ook helpen ze hun kind de taal op de juiste manier te gebruiken. Ouders bieden hun kind steeds weer nieuwe woorden aan en stemmen hun taalgebruik af op het kind. Het kind experimenteert met taal en omdat het zo vanzelf lijkt te gaan, wordt dit ook wel taalverwerving genoemd.

Taal is gewoon en taal hoort bij het leven. Taal is onder te verdelen in vier domeinen: luisteren, praten, lezen en schrijven. De taal verstaan en spreken vallen onder het domein van mondeling taalgebruik, lezen en schrijven vallen onder het domein schriftelijk taalgebruik (Vries, 2014).

In de eerste vier jaar leert een kind ongeveer 2000 woorden actief te gebruiken en 3500 woorden te begrijpen. Bij de meeste kinderen gebeurt dit vanaf het begin van het derde jaar (Norden. van, 2009, p. 14). Het kind leert ook steeds complexere zinnen te maken en verschillende woordsoorten te gebruiken. Een kind heeft een paar jaar nodig om in zijn moedertaal volledige zinnen te kunnen spreken. In de kleuterperiode ontwikkelt het kind interesse te hebben voor de geschreven taal en voor letters. Op de basisschool worden deze vaardigheden steeds verder uitgebreid. Bij elk kind verloopt de ontwikkeling grotendeels gelijk. Natuurlijk zijn er grote verschillen in de snelheid en het proces waarin het kind een taal leert. Er kunnen allerlei stoornissen en problemen zijn die het leerproces

belemmeren. Een voorbeeld hiervan is wanneer een kind thuis opgroeit met een andere taal dan de taal die door de buitenwereld gesproken wordt. Het is echter wel belangrijk om te beseffen dat het taalverwervingsproces in wezen bij elk kind hetzelfde verloopt (Norden. van, 2009, p. 17).

Meertaligheid

In de vorige paragraaf werd gesproken over hoe kinderen taal leren. In deze paragraaf wordt er in gegaan op meertaligheid bij kinderen. Tegenwoordig worden er in Nederland steeds meer kinderen twee- of meertalig opgevoed. Bij meertaligheid heeft iemand meerdere talen verworven (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 48). Kinderen tot ongeveer twaalf jaar zijn prima in staat om naast hun moedertaal nog één of meerdere vreemde talen te leren. Tweetaligheid kan voor kinderen een voordeel zijn, omdat zij al op jonge leeftijd heel bewust met taal en taalverschillen leren omgaan (Welle Donker, 2000).

Meertalig zijn kan iemand op verschillende niveaus zijn. Sommige mensen spreken een vreemde taal in mindere mate. Het is belangrijk om te weten op wat voor niveau iemand zit en voor de scholen is het belangrijk om te weten wat de leerlingen moeten kunnen en op welk niveau ze horen te zitten. Op deze manier weten de leerkrachten namelijk waar ze naartoe moeten werken.

Om te weten op welk niveau de leerlingen moeten zitten is het ERK (Europese Referentie Kader) opgericht (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 21). Het ERK maakt het niveau van taalbeheersing van de leerling inzichtelijk. Het niveau van een native speaker houdt in, dat zowel de receptieve, dus het begrijpen van de taal als de productieve vaardigheden, dus het gebruiken van de taal, op niveau C1/C2 zijn. De algemene opvatting is dat iemand meertalig is, wanneer hij of zij een vreemde taal kan verstaan en kan schrijven op basisniveau. Dit houdt in dat iemand de taal op A1/A2 niveau van het ERK beheerst.

Drietalig zijn

In de vorige paragraaf werd er ingegaan op meertaligheid. In deze paragraaf wordt beschreven wat het is om drietalig te zijn en welke voor- en nadelen hieraan kleven. Volgens Poarch (2013) kan een kind prima drie talen tegelijk leren. Wel is het verstandig om stil te staan waar deze drie talen voor gebruikt worden en hoe deze talen gebruikt worden. Het is namelijk belangrijk dat het kind in alle talen een groot taalaanbod krijgt, zodat het kind automatisch de aandacht kan wisselen tussen de ene en de andere taal. Dat betekent dat het kind ondergedompeld moet worden en de verschillende talen elke dag te horen moet krijgen (Poarch, 2013, p. 24). Op deze manier leert het kind de taal te spreken en te verstaan.

Simultaan of successief

Het aanleren van een tweede taal gebeurt naast de eerste taal (moedertaal). Het aanleren van een nieuwe taal gebeurt simultaan of successief. Tijdens de simultane taalverwerving leert het kind twee talen in dezelfde periode. Hierbij kunt u denken aan bijvoorbeeld een ouder die Fries spreekt en een ouder die Nederlands tegen het kind spreekt. De ontwikkeling van deze twee talen verlopen dan simultaan. De fases waarin het kind de taal leert verloopt gelijk als bij een eentalig kind. In de begin fase van het leren van de nieuwe talen zal het kind moeite hebben om de talen te scheiden en zullen er interferentie fouten optreden. Bij het maken van interferentie fouten betekend dat de talen elkaar beïnvloeden en er zinnen geformuleerd worden met woorden uit de andere taal.

Bij successieve taalverwerving leert het kind één of meerdere talen naast de moedertaal. Dit is vooral te zien bij kinderen die alleen Nederlandstalig opgevoed zijn en op later leeftijd nog een tweede taal aanleren. Dit is bijvoorbeeld het geval als kinderen na het Nederlands op de basisschool Engels gaan leren. Kinderen moeten vaak meer moeite doen om de taal goed te leren. De reden dat het hen meer moeite kost is, omdat er minder aanbod is (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 53).

Submersion

Een andere manier om een taal te leren is submersion. Letterlijk vertaald betekent submersion 'onderdompeling'. Bij submersion is slechts voor enkele leerlingen de taal een vreemde taal. Bij submersion is sprake van onderdompeling in een andere taal en wordt daarom ook wel omschreven als sink or swim situatie (Mora, 2015).

Leerlingen die de tweede taal leren, krijgen op hetzelfde niveau onderwijs als de leerlingen voor wie de taal de moedertaal is. Een voorbeeld hiervan zijn studenten die in het buitenland studeren of kinderen van een immigrantengezin. Hierbij wordt geen extra aandacht besteed aan het grote niveauverschil tussen de native en non-native speakers. De taal wordt bij dit model aangeleerd in echte, betekenisvolle situaties en de geleerde kennis kan snel toegepast worden. Nadelen zijn echter dat het verschil in taalbeheersingsniveau kan zorgen voor een minderwaardig gevoel bij de leerlingen. Een ander nadeel is dat het niveau tussen native en non-native speakers steeds groter wordt, omdat er geen hulp wordt geboden om deze taalproblemen te overwinnen (Welle Donker, 2000).

Immersion

Het immersion onderwijs kent verschillende vormen. Bij de immersion aanpak is de taal voor het grootste deel van de klas een vreemde taal. Bij immersion wordt onderscheid gemaakt tussen total immersion en partial immersion. Bij total immersion wordt het hele onderwijs in een vreemde taal gegeven. Het doel hiervan is om de leerlingen de vreemde taal aan het einde van de school loopbaan op een bekwaam niveau te laten beheersen. Bij partial immersion wordt de helft van de lessen in een vreemde taal gegeven en is het einddoel hetzelfde, alleen op een lager niveau. Het blijft uitdaging om goede leerkrachten te vinden die gediplomeerd zijn en die de mondelinge en schriftelijke vaardigheden kunnen aantonen. Daarna begint de zoekactie voor het curriculum om bijpassende lesmaterialen te vinden die aansluiten bij het programma en voldoen aan de eisen (Fortune, 2014).

Leeftijd en leeromgeving

In de vorige paragraaf is beschreven op welke manieren kinderen taal kunnen leren. In deze paragraaf wordt beschreven waar een taal geleerd kan worden en op welke leeftijd kinderen het beste een taal kunnen leren.

Het leren van een taal kan in een formele of een informele leeromgeving gebeuren. Een formele leeromgeving kan bijvoorbeeld een school zijn. Deze omgeving is zo gemaakt dat er iets geleerd moet worden. In een informele leeromgeving krijgen de leerlingen de kans om zelf dingen te ontdekken en tot nieuwe inzichten te komen. Het kind leert spelenderwijs nieuwe dingen en krijgt de kans om zelf tot nieuwe ontdekkingen te komen.

Veel mensen vinden het leuk om een taal te leren, maar hoe ouder je bent, hoe lastiger het is om een taal te leren. Op jonge leeftijd leren kinderen een betere en natuurlijkere uitspraak en intonatie dan volwassenen dat kunnen leren. Er is al verschil te horen na de leeftijd van tien jaar (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 46). Kleuters leren daarentegen

gemakkelijker een nieuwe taal dan jongvolwassenen. Jonge kinderen leren taal namelijk op de automatische piloot, terwijl scholieren veel grammaticaregels moeten leren. Het blijkt dat bij een lesmethode waarbij scholieren onbewust de grammatica aanleren, net zoals kleuters dit doen, dit een beter resultaat oplevert. Daar zijn verschillende oorzaken voor aan te geven. Uit onderzoek van Radboud Universiteit Nijmegen (2006) is gebleken dat kleuters beter naar taal kunnen luisteren dan pubers en volwassenen. Ze kunnen nog niet lezen en schrijven, waardoor ze op hun gehoor zijn aangewezen en dus beter kunnen luisteren naar wat er gezegd wordt. Kleuters kunnen beter taal onthouden. Ze kunnen nog niet schrijven, waardoor het belangrijk is dat ze de dingen die gezegd zijn onthouden. Ook hebben jonge kinderen minder zorgen. Ze zijn nog jong en hebben nog niet zoveel verplichtingen. Vaak hebben pubers en jongvolwassen veel meer verplichtingen en dus ook meer om zich zorgen over te maken. Taalregels leren kleuters niet, maar ze ontdekken deze regels zelf. Ze ontdekken de regels spelenderwijs en kleuters hebben meer motivatie dan tieners en pubers. Vaak merk je dat ze nieuwsgierig zijn en ze veel willen weten. Dit is vooral handig om iets nieuws te leren (Hoop, 2006).

In de huidige lesmethoden is het luisteren en spreken belangrijker geworden, waardoor de leerlingen het geleerde kunnen gebruiken in een gesprek. Extraverte leerlingen lijken actiever te leren, doordat ze meer risico durven te nemen met de taal, hoewel introverte leerlingen stiller zijn in de klas terwijl ze wel luisteren en goed nadenken. Het blijkt echter dat introverte leerlingen even veel leren en misschien zelfs meer leren dan extraverte leerlingen (Willis, 2001, p. 9).

Het belang van Engels leren

Het belang van de Engelse taal neemt toe. Als burger in onze huidige samenleving wordt Engels steeds belangrijker. Het is de taal tussen het formele en het informele internationale verkeer. Omdat Engels vaak de voertaal is, is kennis van deze taal een noodzakelijke voorwaarde. Met Engels kun je jezelf al gauw verstaanbaar maken. Engels heeft een belangrijke positie ingenomen als wereldtaal. Ook is het daarom belangrijk om in Nederland Engels te kunnen spreken. Nederland is een export land en dus sterk afhankelijk in communicatie met andere landen en culturen (Groot, 2012).

3.2. Verschillende methodes Engels

In de vorige paragraaf is ingegaan op welke verschillende manieren waarop kinderen taal leren en op welke leeftijd dit het best kan. In deze paragraaf wordt ingegaan welke verschillende Engelse digitale methodes er zijn voor het basisonderwijs.

- Welke digitale methodes zijn er en wat zijn hun criteria?

Engels in de basisschool

Al sinds 1986 is Engels een verplicht schoolvak op de basisschool (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 12). In 2006 heeft Cito, bureau voor landelijke schooltoetsing, besloten om een periodieke peiling voor het Engelse vak te houden. Een periodieke peiling wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het onderzoek betreft alle leerstofdomeinen van het basisonderwijs. Uit deze onderzoeken bleek dat de resultaten van het Engels echter achteruit zijn gegaan in vergelijking met 1996. Dit was opmerkelijk, omdat de buitenschoolse invloeden van het Engelse taalgebruik juist toeneemt (Veerbeek, 2016). Daarom is er in Europees verband besloten om meer 'vroeg vreemde talen onderwijs' (VVTO) aan te bieden in Europese landen. Sinds 2006 wil de minister van Onderwijs scholen stimuleren om in groep 5 en 6 te beginnen met het geven van Engels. Met vroeg vreemde talen onderwijs wordt bedoeld dat basisscholen vanaf groep één vreemd taalonderwijs aanbieden. Dit kan ook de vreemde taal Duits, Frans of Spaans zijn. Hieronder wordt ingegaan op drie verschillende Engelse methodes voor groep zes.

“Take it easy”

“Take it easy” (Kamphuis, 2011) is de eerste Engelse methode voor het basisonderwijs die gebruikt maakt van het digitale schoolbord. Deze digitale methode werd in 2009 uitgegeven. Via filmpjes en muziekclips komen de leerlingen in aanraking met verschillende situaties waarin de voertaal altijd Engels is. Via een digitale leerkracht worden de opdrachten uitgelegd. In groep 5 en 7 is Lenny de digitale juf en in groep 6 en 8 is Regis de digitale meester. De opdrachten worden door Lenny en Regis in het Engels verteld. De leerlingen hoeven nog niet alles te begrijpen. Volgens Kamphuis is het belangrijk dat de leerlingen er aan wennen dat ze in een vreemde taal niet alles letterlijk hoeven te begrijpen om de strekking van het verhaal te volgen. De leerlingen oefenen met deze methode ook de Engelse uitspraak. Dit wordt gedaan door teksten na te zeggen. Op deze manier wordt de klank goed aangeleerd en beklijft het beter. Verkeerd geleerd is lastig af te leren (Herni, 2005)!

“Hello world”

De methode “Hello World” heeft nog geen digitale versie. Te zijner tijd geeft uitgever Malmberg een digitale versie uit. De huidige methode maakt het echter wel mogelijk om met digibordsoftware of een dvd speler de filmpjes af te laten spelen. Bij de methode “Hello World” is het mogelijk om in groep 5/6 te beginnen met het geven van Engels. De methode biedt een programma aan van 24 lessen, die bestaan uit korte, klassikale activiteiten van ongeveer twintig minuten. De leerkracht kan gebruik maken van filmpjes die tijdens de lesopening gebruikt kunnen worden. De methode is zo opgebouwd dat de eerste helft van de les klassikaal wordt gedaan waarna de leerlingen zelfstandig de opdrachten verder kunnen maken. Het doel van de lessen is om de leerlingen tot spreken te laten komen en hen te leren hoe ze kunnen communiceren in alledaagse situaties (Malmberg, 2016).

“The team”

“The Team” is een digitale methode voor de groepen 5 t/m 8 van de basisschool. De digitale methode werd in 2010 uitgeven. In de Engelse methode “The team” spelen vier kinderen de hoofdrol. Susan, David, Robin en Kate zijn de kinderen die “The team” vormen. De kinderen hebben allemaal hun eigen karakters, gewoontes, interesses en passies. De leden van “The Team” doen in leerjaar 5/6 mee aan een tv-quiz en in leerjaar 7/8 doen ze mee aan een spetterde show tijdens een talentenjacht op tv. De methode biedt een grote variatie aan werkvormen, waarbij leerlingen zelfstandig en spelenderwijs de taal kunnen leren. De lessen in leerjaar 5/6 duren 30 minuten en de lessen in leerjaar 7/8 duren 45 minuten. Tijdens de les neemt Dr. Digi de leerlingen mee naar herkenbare gebeurtenissen. De leerlingen horen het Engels van native speakers, zodat ze de juiste uitspraak horen en hieraan kunnen wennen (Noordhoff, Basisonderwijs, 2010).

De Engelse methode bestaat uit twee lespakketten voor leerjaar 5/6 en twee lespakketten voor leerjaar 7/8. De lessen zijn opgebouwd uit een verkenning, uitleg, uitwerking en een terugblik of afsluiting. De taalvaardigheden waar de methode de meeste nadruk op legt, zijn luisteren en spreken. Dit is in de les vooral terug te zien doordat de leerlingen bij veel opdrachten moeten samenwerken en er worden veel Engelse liedjes gezongen (Noordhoff, Basisonderwijs, 2010).

3.3.Tussendoelen en leerlijnen

In de vorige paragraaf zijn drie verschillende methodes Engels besproken. In deze paragraaf worden de tussendoelen en leerlijnen van SLO beschreven.

- Aan welke tussendoelen en leerlijnen van Tule (Slo, 2009) moeten de leerlingen in groep zes voldoen?

Kerdoelen

In samenwerking met het nationaal expertisecentrum voor leerplanontwikkeling heeft SLO in 2009

een overzicht gemaakt van de tussendoelen en de leerlijnen. Hierin hebben ze de kerndoelen van alle leergebieden uitgewerkt. De reden dat dit is gedaan is om een beeld te geven van wat er onder globale kerndoelen verstaan kan worden. SLO biedt dit aan als hulp en inspiratiebron voor scholen, leraren, studenten en anderen die betrokken zijn bij het basisonderwijs (Slo, 2009).

De beheersing van de Engelse taal wordt steeds belangrijker. Door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en de uitbreidende mogelijkheden om te communiceren wordt de Engelse taal steeds belangrijker (Philipsen, 2006, p. 19). Daarom heeft de overheid besloten om kerndoelen vast te stellen. De kerndoelen voor het Engels waar tijdens de lessen aan gewerkt worden zijn:

Kerdoel 13:

De leerlingen leren informatie verwerven uit eenvoudige gesproken en geschreven Engelse teksten.

Kerdoel 14:

De leerlingen leren in het Engels informatie te vragen of te geven over eenvoudige onderwerpen en zij ontwikkelen een attitude waarbij ze zich durven uit te drukken in taal.

Kerdoel 15:

De leerlingen leren de schrijfwijze van enkele eenvoudige woorden over alledaagse onderwerpen.

Kerdoel 16:

De leerlingen leren om woordbetekenissen en schrijfwijzen van Engelse woorden op te zoeken met behulp van het woordenboek (Slo, 2009).

Nadat de kerndoelen zijn opgesteld, zijn de leerlijnen gecreëerd. Vanuit de leerlijnen wordt er in de lessen gewerkt om de kerndoelen te behalen. De leerlijnen en de tussendoelen van Tule zijn meer specifiek dan de kerndoelen. Kamphuis (2011) beschrijft drie scenario's voor Engels in het basisonderwijs. Scenario één houdt in dat de school verplicht Engels aanbiedt in groep 7 en 8, waarbij ze ongeveer een uur Engels hebben. In het tweede scenario wordt er Engels gegeven vanaf groep 5 of 6. De school kiest dan voor een vrijwillige start met vervroegd Eibo. In het derde scenario biedt de school Engels aan vanaf groep 1, dit wordt ook wel vervroegd vreemdetalenonderwijs genoemd (VVTO). Het scenario dat voor "De Korendrager" van toepassing is scenario twee. Scenario twee houdt in dat er Engels gegeven wordt vanaf groep 5 of 6. "De Korendrager" kiest voor een vrijwillige start in groep 5/6 met Vervroegd EIBO. Het doel is om de kerndoelen voor iedere leerling haalbaar te maken (Kamphuis, 2011).

3.4. Pedagogische visies op het leren van taal

In het vorige hoofdstuk werden de tussendoelen en leerlijnen van SLO besproken. In dit hoofdstuk wordt de vierde vraag uitgewerkt over de visies van verschillende pedagogen.

- Wat zijn de visies van de verschillende pedagogen Krashen, Cummins en Vygotsky over de vakdidactiek van het vak Engelse?

Visie taalpsychologen

Een kind leert een taal door taalaanbod, maar op welke wijze dit gebeurt, verschilt volgens taalpsychologen. Hieronder wordt uitgelegd welke visie de taalpsychologen Krashen, Cummins en Vygotsky op taal leren hebben.

Krashen

Volgens Krashen (1988) bestaat de tweede taalverwerving uit vijf fasen, namelijk:

- De taalverwervingshypothese
- De monitor hypothese;
- De natuurlijke volgorde hypothese
- De input hypothese
- De betrokkenheid hypothese.

Deze hypothesen zullen hieronder nader worden uitgelegd.

Volgens de taalverwervingshypothese van Krashen leert een mens aan de hand van twee systemen een nieuwe taal, namelijk via het verworven – en het geleerde systeem. Het verworven systeem houdt in dat een kind onbewust al taalkennis heeft van de vreemde taal. Betekenisvolle contexten en gesprekken zorgen ervoor dat kinderen spelenderwijs onbewust een nieuwe taal aanleren. Kinderen leren de taal op basis van intrinsieke motivatie. Ook leert een kind een nieuwe tweede taal volgens het geleerde systeem. Het geleerde systeem houdt in dat kinderen op een bewuste manier taal aangeleerd krijgen, waarbij taal- en grammaticaregels centraal staan. Leerlingen leren hier te begrijpen hoe de taal in elkaar zit. Krashen vindt inhoudelijk incidenteel leren belangrijker dan grammaticaregels leren.

Volgens de monitor hypothese van Krashen bestaat er een relatie tussen de verworven taal en de nieuw geleerde taal. Wanneer leerlingen nieuwe woorden, zinnen en regels leren van een taal, maken ze gebruik van de voorkennis die ze al hebben. Hierbij horen wel drie randvoorwaarden. De eerste randvoorwaarde is dat leerlingen voldoende tijd krijgen om na te denken over de woorden en regels die ze al kennen, leerlingen moeten dus geen stress ervaren en rustig kunnen nadenken. Een tweede randvoorwaarde is dat leerlingen basiskennis hebben over het ontwerp, anders hebben de leerlingen namelijk geen referentiekader. Ten slotte is de laatste randvoorwaarde dat de leerlingen de grammaticale regels begrijpen. Wanneer de leerlingen de grammaticale regels niet begrijpen, kunnen ze deze namelijk ook niet toepassen in een andere situatie.

Alleen als leerlingen voldoen aan deze drie randvoorwaarden, bestaat er dus een relatie tussen de verworven taal en de nieuw geleerde taal.

Dulay & Burt (1974) zijn van mening dat in de natuurlijke volgorde hypothese de volgorde van grammatica bepaald wordt door een vaste structuur. Ook Krashen heeft dit onderzocht en bevestigd. Krashen zegt dat zinnen uit een vaste voorspelbare grammaticale structuur bestaan. Wanneer leerlingen dit door hebben, kunnen ze deze vaste voorspelbare structuur toepassen in het formuleren van nieuwe zinnen.

De input hypothese van Krashen gaat over het verwerven van een tweede taal. Krashen gaat er vanuit dat leerlingen nieuwe woorden en kennis verwerven, wanneer leerlingen woorden en zinnen horen die iets moeilijker zijn dan de taalkennis die ze beheersen. Wanneer een leerling dus niveau a beheerst, verwerft ze nieuwe woorden en kennis als deze via een natuurlijke wijze op niveau a+1 hoort.

Volgens Krashen is het erg belangrijk dat leerlingen betrokken zijn bij het aanleren van de nieuwe tweede taal. Dit wordt ook wel de betrokkenheid hypothese genoemd. De leerling moet willen leren. Motivatie, zelfvertrouwen en angst zijn hierbij drie belangrijke aspecten. Krashen beweert dat leerlingen die voldoende zelfvertrouwen hebben, gemotiveerd zijn en een positief zelfbeeld hebben, meer kansen hebben om succesvol een tweede taal leren dan leerlingen die geen of een lage motivatie hebben.

Cummins

Volgens Cummins (2012) zijn er verschillende modellen om tot meertaligheid te komen. Hij maakt de overeenkomsten en verschillen zichtbaar met het ijsbergmodel. Het model laat zien dat het massief stuk ijs onder water, de overeenkomsten tussen de talen voorstellen. Hoe meer de talen op elkaar lijken, hoe groter het massief stuk ijs onder water. Zijn de verschillen in de talen groter, dan is de gemeenschappelijke basis ook kleiner.

De toppen die boven het water uitsteken zijn de verschillen, specifiek voor de beide talen. Hoe meer verschillen in de talen, hoe

De ijsberg van Jim Cummins

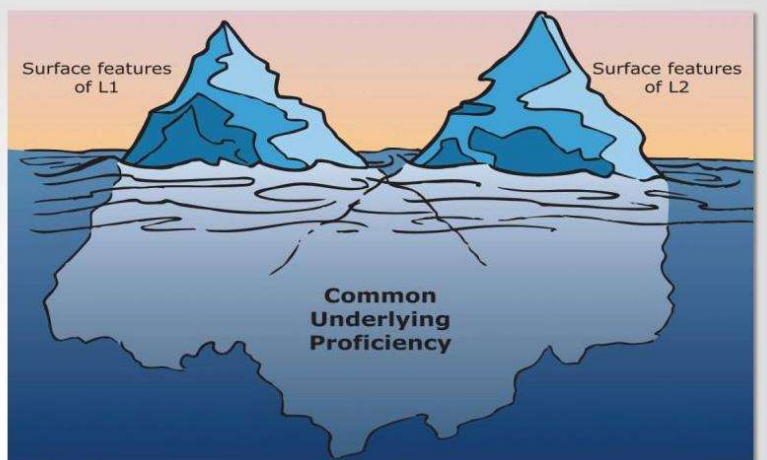

Fig 1. (IJsberg Cummins. 2012.)

hoger de toppen van de ijsberg zijn. Zijn de verschillen in de talen kleiner, dan zijn de toppen van de ijsberg lager (Cummins, 2012).

Vygotsky

Vygotsky (1924) is van mening dat het kind leert vanuit een sociale omgeving en leert het de taal door met anderen te communiceren. Vygotsky staat dan ook bekend om zijn theorie van de zone van de naaste ontwikkeling. Deze theorie gaat er vanuit dat het kind leert wanneer de leerstof wordt aangeboden dat net boven het niveau van het kind reikt. De leerstof moet aansluiten op wat het kind al weet, maar het moet wel nieuw en uitdagend zijn, wil het kind tot leren komen. De leerkracht speelt hierin een rol. De leerling wordt hierin begeleidt door middel van vragen van de leerkracht. Dit wordt ook wel scaffolding genoemd.

3.5. Voorwaarden meertaligheid

In de vorige paragraaf is er ingegaan op de visies de verschillende pedagogen Krashen, Cummins en Vygotsky op het aanleren van een vreemde taal. In deze paragraaf zal worden beschreven wat de voorwaarden van meertaligheid zijn.

- Wat zijn de voorwaarden voor een tweetalige ontwikkeling?

Voorwaarden tweetalige ontwikkeling

Voor een goed en succesvol tweetalige ontwikkeling is het belangrijk om aan een aantal eisen te voldoen. Voor het kind is het belangrijk om een rijke en afwisselende woordenschat te krijgen. Taal moet beklijven, daar is tijd, aandacht en energie van kind en ouder(e) voor nodig. Wanneer dit niet het geval is, zal de ene taal de andere taal overschaduwen. Het is van groot belang dat de taal consequent gekoppeld is aan die ene persoon die bijvoorbeeld altijd met het kind Nederlands of een andere taal spreekt. Bijvoorbeeld: moeder spreekt Fries en vader spreekt Engels. Wat voor taal het ook is, de gesproken taal hoort specifiek bij die ene persoon. Het is van belang dat die taal in onderlinge communicatie tot ongeveer de leeftijd van 7-8 jaar gesproken wordt. De taal is dan eigengemaakt en is en hoort dan tot de “moedertaal”. In de “moedertaal” kan je gevoelens en emoties beter uitdrukken (Herni, 2005).

Wanneer de leersituatie voor de leerlingen veilig en vertrouwd zijn, zullen de leerlingen onbelemmerd gebruik maken van de taal. Het geeft de leerlingen de mogelijkheden om de nieuwe taal te verwerven. De leerlingen moeten de kans krijgen om te kunnen zeggen wat ze voelen of denken en de gelegenheid krijgen om te kunnen experimenteren in een vertrouwde omgeving (Willis, 2001, p. 7).

In de literatuur wordt over het algemeen aangegeven, dat de motivatie van de leerlingen van belang is voor het behalen van goede schoolprestaties. Leerlingen moeten met plezier naar school gaan en ook het belang hiervan in zien. Kinderen die deze motivatie hebben, verbeteren hun leerresultaten onmiddellijk. Kinderen moeten het leuk vinden om Engels te horen, te spreken, te lezen en te schrijven en ook het belang ervan inzien. Het is dan ook een belangrijke dat leerkrachten ervoor kunnen zorgen dat de leerlingen intrinsiek gemotiveerd raken. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de verschillende motivaties.

3.6 Verschillende soorten motivaties

In de vorige paragraaf is er ingegaan op de voorwaarden van tweetalige ontwikkeling. In deze paragraaf wordt ingegaan op de verschillende soorten motivaties om een taal te leren.

Berding & Pols (Berding & Pols, 2015) onderscheiden twee soorten motivaties namelijk:

1. Intrinsieke motivatie
2. Extrinsieke motivatie

Intrinsieke motivatie

Om dieper in te kunnen gaan op het onderwerp motivaties, is het eerst belangrijk te weten dat er verschillende soorten motivaties zijn. De verschillende motivaties zijn intrinsieke en extrinsieke motivaties. Bij intrinsieke motivatie komt de motivatie vanuit jezelf (Berding & Pols, 2015, p. 141). Je bent dan in staat om iets lang en geconcentreerd te doen, omdat je met datgene waar je mee bezig bent binnen je interessegebied valt en je je daarom wilt inspannen. Iets wat je leuk of interessant vindt om te doen, kun je over het algemeen makkelijker en langer volhouden, dan iets dat je niet aanspreekt. Met andere woorden het kost je weinig energie. Een ander belangrijk punt is de moeilijkheidsgraad van de opdracht. Wanneer een opdracht te moeilijk of te gemakkelijk is, werkt dit demotiverend. Het is belangrijk dat een opdracht uitdagend en te volbrengen is voor de leerling. Het kunnen voltooien van de opdracht zorgt voor een positieve feedback. Dit zorgt voor een vicieuze cirkel waarin positiviteit voorop staat. Doordat leerlingen betrokken zijn, wordt er makkelijker geleerd. Verder is het ook belangrijk dat leerlingen het belang van de opdracht inzien. Wordt het belang eenmaal ingezien, dan lukt het steeds beter ergens naartoe te werken (Berding & Pols, 2015, p. 141).

Extrinsieke motivatie

Bij extrinsieke motivatie komt de motivatie van buiten af (Berding & Pols, 2015, p. 141). Deze motivatie komt van externe bronnen buiten de persoon zelf. Je voert iets uit, omdat het moet gebeuren. Hier tegenover staat vaak een beloning als je het wel uitvoert en een straf wanneer je dit niet doet. Doorzettingsvermogen speelt een grote rol bij extrinsieke motivatie. Het zal het kind meer energie kosten om de opdracht uit te voeren. Wanneer je extrinsiek gemotiveerd bent voer je de opdracht uit, omdat het moet. Je bent minder betrokken en maakt hierdoor ook meer fouten.

Wanneer de intrinsieke motivatie er is, is het makkelijker om de opdracht uit te voeren en onthoudt je het ook beter en ben je meer betrokken. Ook tijdens de Engelse les is het belangrijk dat het kind intrinsiek gemotiveerd is. Maar hoe kan de leerkracht de intrinsieke motivatie bevorderen tijdens de Engelse les?

Volgens Vygostky (1924) moet er geleerd worden vanuit de persoonlijke motivering en betrokkenheid. Het is volgens hem belangrijk om het geleerde toe te passen in het dagelijks leven. Daarom zal er in de lessen Engels rekening gehouden moeten worden om het geleerde dan ook daadwerkelijk toe te passen in de lessen.

3.7 Cognitieve meerwaarde

In de vorige paragraaf is er ingegaan op de verschillende soorten motivaties om een taal te leren. In deze paragraaf wordt ingegaan op de cognitieve meerwaarde van meertalig zijn.

- Wat zijn de cognitieve gevolgen van kinderen die meertalig zijn?

Uit onderzoek is gebleken dat meertaligheid een positieve bijdrage levert aan het taalbewustzijn, de taalgevoeligheid en het metalinguïstisch bewustzijn van het kind. Het kind krijgt beter inzicht in hoe talen in elkaar zitten. Ook blijkt dat ze minder moeite hebben met eenvoudige rekenopgaves en dat meertalige kinderen slimmer zijn in het oplossen van problemen. Een ander voordeel dat tweetalige en meertalige kinderen hebben, is dat ze er makkelijker een andere taal bij leren (Centrum, g.j).

Uit het onderzoek dat Perquin met zijn onderzoeksteam heeft uitgevoerd, is gebleken dat bij mensen die drietalig zijn er minder achteruitgang is van de hersenen dan wanneer men tweetalig is. Er bestaat dus een redelijk groot vermoeden dat meertalig onderwijs een hoger leerrendement oplevert. Een ander positieve ontwikkeling is dat meertaligheid bescherming biedt tegen dementie. Echter meertaligheid voorkomt géén dementie, maar vertraagt het dementieproces (Vries, 2014, p. 24).

Uit het artikel van Diamond (2010) concludeert hij dat uit een groot aantal onderzoeken is gebleken dat de werking van de hersenen veranderd als mensen vaak van taal moeten wisselen. Het blijkt dat mensen die meertalig zijn, zich sneller op iets anders kunnen richten. Meertalige mensen kunnen gemakkelijker verschillende taken uitvoeren, een vaardigheid die de meeste mensen niet zo gemakkelijk aangaat. Hierbij verwijst hij naar een aantal proeven, waarbij één- en tweetalige personen de opdracht kregen om verschillende taken tegelijkertijd uit te voeren. Hieruit bleek dat de tweetalige personen de taken beter uitvoerden dan de ééntalige personen (Vries, 2014, p. 25). In de lessen Engels voor basisschoolleerlingen is, uitgaande van voornoemde literatuur, het een voordeel dat kinderen op jonge leeftijd meertalig onderwijs volgen. Specifiek bij het vak Engels zal het een zeer goede bijdrage zijn in de verdere ontwikkeling van het kind.

4. Probleemstelling

In de vorige paragraaf is ingegaan op het theoretisch kader van meertaligheid. In deze paragraaf wordt ingegaan op de probleemstelling van het onderzoek.

4.1 Probleemstelling

In het dagelijks leven zijn mensen voortdurend bezig om gegevens te verzamelen. Bij het doen van onderzoek is het dan belangrijk om vanuit verschillende invalshoeken gegevens te verzamelen. De gegevens worden geanalyseerd en zijn nodig om de onderzoeksvraag te beantwoorden.

In de probleemanalyse werd aangegeven dat de leerkrachten van groep zes van CBS “De Korendrager” willen weten hoe ze op een betere manier de Engelse les in kunnen vullen met als doel een hogere leerwinst te behalen. De reden dat men dit onderzocht wil hebben is, omdat er een tekort is aan de vakdidactiek en de leerkrachten zich nog niet vertrouwd voelen om alleen Engels te spreken tijdens de les. Tijdens het theoretisch kader is er wekelijks contact geweest met mijn mentrix. Na een aantal gesprekken met mijn mentrix is er een onderzoeksvraag geformuleerd: “Geeft de submersion aanpak in de Engelse les een hoger leerrendement voor de leerlingen in groep zes van CBS “De Korendrager” dan de voorgaande aanpak in de Engelse les?”

Om dit in de praktijk te kunnen onderzoeken zijn er een aantal deelvragen ontstaan. De deelvragen die hierbij zijn ontstaan, zijn hieronder weergegeven.

Deelvragen:

- ✓ Hoe ervaren de leerlingen de Engelse les wanneer zij deze les op de submersion manier krijgen?
- ✓ Is er een verschil in rendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier van lesgeven?
- ✓ Scoren de leerlingen door het gebruik van spellen die aansluiten bij het onderwerp van het hoofdstuk beter in de Engelse les?

Het onderzoek wordt uitgevoerd op microniveau. Microniveau houdt in dat de ontworpen lessen in groep zes door mij worden getest. Op mesoniveau onderzoek ik meer mogelijkheden om specifiek lesmateriaal te creëren ten behoeve van het vak Engels

Verwachtingen

Leerlingen krijgen input of taalaanbod door naar de taal te luisteren. Voor groep zes van “De Korendrager” is naast het luisteren ook het spreken van belang. Input is een voorwaarde om een taal te leren. Zonder input is er geen taalverwerving mogelijk. Het leeraanbod is situationeel gebonden en er wordt gebruik gemaakt van kant- en -klare zinnen. Langs die weg zal de leerling zelf de woorden en zinnen uit het Engels horen, lezen en zelf leren toepassen.

Het is dan wel belangrijk dat leerlingen “kilometers maken” om het Engels eigen te maken, waarin ze veel naar het Engels moeten luisteren (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 58). Want hoe groter het aanbod, des te beter is het resultaat. Tijdens het onderzoek krijgen de leerlingen van groep zes les in het Engels. Er wordt gebruik gemaakt van plaatjes en liedjes. Als de leerkracht visueel en concreet materiaal gebruikt, is de les gevarieerd en betekenisvol. Mimiek, gebaren en lichaamstaal spelen hierin een belangrijke rol. Zo wordt het kind actief en enthousiast en gestimuleerd om Engels te leren (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 123).

5. Onderzoekaanpak

In de vorige paragraaf is ingegaan op de probleemstelling van het onderzoek en zijn de deelvragen geformuleerd. In deze paragraaf wordt ingegaan in het onderzoekaanpak.

Het onderzoek wordt gedaan in groep zes van de basisschool “De Korendrager”. Het is niet mogelijk om de groep in tweeën te splitsen door ruimtegebrek en te kort aan leerkrachten. Idealiter is het beter om in kleine groepen een nieuwe taal te verwerven. Om de effectiviteit te vergelijken is het nodig om toetsing op meerdere scholen in groep zes af te nemen. Die mogelijkheid is niet uitvoerbaar ondanks dat de school onderdeel is van de vereniging CBO Noardwest Fryslân.

De methode van de dataverzameling is belangrijk om inzicht te krijgen in de verwerking van leerstof.

In het onderzoekaanpak staat de onderzoeksvraag centraal. Dit onderzoek maakt gebruik van verschillende onderzoekstechnieken. Er wordt gebruik gemaakt van een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Een kwantitatief onderzoek geeft inzicht in de resultaten die getest zijn (Business Talent work, 2016). Hierbij zal gebruik gemaakt worden van methode gebonden toetsen. Een kwalitatief onderzoek geeft inzicht in diepgaande informatie door in te gaan op de achterliggende motivatie, meningen, wensen en behoeften van de leerlingen (Business Talent work, 2016). Hierbij wordt gebruik gemaakt van een enquête en een lesobservatie. Met de enquête wordt de mening van de leerlingen gevraagd betreffende de submersion manier. De toetsing van de leerlingen gebeurt in de klas.

Bij het observeren van de Engelse les wordt er doelgericht en systematisch data verzameld om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. Om erachter te komen hoe de Engelse les wordt gegeven is het mogelijk om in de praktijk te observeren. Het nadeel hiervan is dat de onderzoeker deel uit maakt van de praktijksituatie en ongemerkt de praktijksituatie kan beïnvloeden. Tijdens de observatie zal er gelet worden op welke taal/talen de leerkracht spreekt en welke taal/talen de leerlingen spreken. De observatie wordt uitgewerkt in een observatieverslag. Deze is terug te vinden in bijlage 9.2.

Een andere manier om data te verzamelen is om de leerlingen te bevragen. Bevragen kan op verschillende manieren worden gedaan. Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van een schriftelijke bevraging in de vorm van een enquête. Het is voor dit onderzoek belangrijk om te weten hoe de leerlingen de lesmethode en lessen ervaren. De leerlingen krijgen de enquête op papier en maken deze in de klas. Hierbij is het van belang om rekening te houden dat je als onderzoeker te maken hebt met interpretaties van anderen.

Om inzicht te krijgen in het leerrendement worden de toetsen van de voorgaande manier en de toetsen van de submersion manier met elkaar vergeleken. De resultaten worden vergeleken met de gegevens van de huidige groep 5.

Per deelvraag is in het schema hieronder aangegeven welke methode en uitwerking er gebruikt zal worden.

<i>Deelvraag</i>	<i>Methode</i>	<i>Uitwerking</i>	<i>Tijd</i>
<i>Deelvraag 1: Hoe ervaren de leerlingen de Engelse les wanneer zij op de submersion manier les krijgen?</i>	<i>Enquête les Engels (submersion) zie bijlage 1 Enquête leerlingen.</i>	<i>Tabel</i>	<i>In vullen enquête duurt ongeveer 10 minuten. Daarna de gegevens verwerken.</i>
<i>Deelvraag 2: Is er een verschil in rendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier van lesgeven?</i>	<i>De gegevens van de toetsen van de voorgaande aanpak vergelijken met de submersion manier.</i>	<i>Tabel</i>	<i>60 minuten. Daarna de gegevens uitwerken.</i>
<i>Deelvraag 3: Scoren de leerlingen door het gebruik van spellen die aansluiten bij het onderwerp van de les beter in de Engelse les?</i>	<i>De toetsen worden zelf ontworpen op basis van de methode "Take it Easy". De reden dat deze toetsen zelf worden ontworpen is, omdat de methode Take it easy geen toetsen beschikbaar heeft voor groep zes.</i>	<i>De uitwerking bestaat uit het beschrijvend effect van toets resultaten.</i>	<i>Elke maandag 60 minuten les. Tijdens de les zijn de spellen een middel om het geleerde te oefenen. Tijdens de toets laten de leerlingen zien wat ze geleerd hebben. Tijdens de lessen van unit 2 en 4 wordt er geen gebruik gemaakt van spellen. Tijdens de lessen van unit 1 en 3 wordt er wel gebruik gemaakt van spellen. Hiermee kan met de Unit toetsen gemeten worden of de spellen invloed hebben op de prestaties van de leerlingen.</i>

In de literatuur van Bodde-Alderlieste, 2011 wordt aangegeven dat het belangrijk is om tijdens de Engelse les ook Engels te spreken. In de huidige lessen wordt dit nu ook consequent gedaan en de toets uitslagen zullen aangeven of er ook een hoger leerrendement is geweest. In de komende periode worden de lessen in het Engels gegeven en er wordt gebruik gemaakt van concrete materialen. Voor een goede leeromgeving is het belangrijk dat de sfeer in de klas veilig is, waardoor de leerlingen tot spreken durven te komen (Willis, 2001, p. 8). Om er achter te komen hoe de leerlingen de Engelse lessen ervaren hebben de leerlingen een enquête ingevuld. In de klas worden de kaartjes opgehangen met nieuwe woorden, zodat de leerlingen die eigen kunnen maken. Deze kaartjes blijven de gehele unit in de klas hangen.

Er is bewust gekozen voor het afnemen van een enquête in groep zes. Het is van belang om zo concreet mogelijk te weten hoe de leerlingen de lessen ervaren op de submersion manier. De enquête was zo gemaakt dat de leerlingen bij bijna alle vragen moesten kiezen tussen vier antwoorden. Alleen vraag één en tien waren open vragen. Er is besloten om zelf een enquête te maken, omdat er geen geschikte bestaande enquêtes te vinden waren. Er wordt een enquête af genomen om antwoord te krijgen op de onderzoeksonderwerpen (Van der Donk & Van lanen 2010 p 208). Om antwoord te krijgen of er verschil is in leerrendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier zijn de cijfers vergeleken met de cijfers van groep vijf. Door voor deze controle groep te kiezen kon er een vergelijkingsonderzoek worden uitgevoerd.

Tijdens de lessen is er bij unit 1 en unit 3 wel gebruik gemaakt van spellen en bij unit 2 en unit 4 niet. Op deze manier kan er een vergelijking gemaakt worden en wordt er inzicht

gegeven of de spellen invloed hebben op een hoger leerrendement van de leerlingen tijdens de Engelse les.

Tijdpad

Datum	Wat
Vanaf donderdag 1 september t/m 25 november (2016)	Informatie opzoeken vanuit de literatuur en verwerken in het onderzoek.
14 september 2016	Hoofdstuk 1 les 1 observatie leerkracht. Welke taal/talen worden er gesproken tijdens de Engelse les.
26 september 2016	Hoofdstuk 1 les 2 kleuren ophangen in de klas. Oefenen met de kleuren en kleding. I spy with my little eye....
3 oktober 2016	Hoofdstuk 1 les 3 spel spelen met de kleuren en kledingstukken.
10 oktober 2016	Hoofdstuk 1 kort herhalen + toets
24 oktober 2016	Hoofdstuk 2 les 1 liedje baba black sheep
31 oktober 2016	Hoofdstuk 2 les 2 liedje old Mac Donald had a farm
7 november 2016	Hoofdstuk 2 les 3 liedje do you like...
14 november 2016	Hoofdstuk 2 kort herhalen + toets
21 november 2016	Hoofdstuk 3 les 1 woorden van de week ophangen + oefenen
28 november 2016	Hoofdstuk 3 les 2 oefenen met klokken (spel)
5 december 2016	Sinterklaas
12 december 2016	Hoofdstuk 3 les 3 verhaal voorlezen in het Engels
19 december 2016	Hoofdstuk 3 kort herhalen + toets
Vakantie	Gegevens verwerken
9 januari 2017	Hoofdstuk 4 les 1 + toets bespreken woorden oefenen.
16 januari 2017	Hoofdstuk 4 les 2 liedje (the wheels of the bus goes round and round)
23 januari 2017	Hoofdstuk 4 les 3 liedje (twinkle twinkle traffic light)
30 januari 2017	Hoofdstuk 4 kort herhalen + toets
16 februari 2017	Onderzoeksplan verwerken + inleveren.
18 februari 2017	Resultaten schrijven
20 februari 2017	Resultaten verwerken in scriptie
23 februari 2017	Conclusie beschrijven
25 februari 2017	Discussie + aanbeveling beschrijven
27 februari 2017	Samenvatting
28 februari 2017	Hoofdstuk 6 doorlezen en verbeteren waar nodig
2 maart 2017	Scriptie laten controleren en nalezen
7 maart 2018	Feedback verwerken
9 maart 2017	Inleveren scriptie
28 april 2017	De gekregen feedback verwerken t/m het hoofdstuk aanbevelingen. De tabellen opnieuw maken en het onderschrift toevoegen.
15 mei 2017	Hoofdstuk 8 samenvattingen terug gebracht

	tot ongeveer één pagina. Sommige teksten verplaatst.
16 mei 2017	Scriptie doorlezen en verbeteren. Vragen noteren voor Jelle. Scriptie inleveren voor feedback.
18 mei 2017	De gekregen feedback verwerken. Mail naar Jelle gestuurd met nog een paar vragen over de gegeven feedback.
22 mei 2017	Scriptie doorgelezen en tabellen aangepast. Reikwijdte beschreven.
28 mei 2017	Scriptie aangevuld hst 6 en hst 7. Vragen genoteerd en scriptie doorgestuurd voor feedback.
29 mei 2017	Gegeven feedback verwerken. Scriptie aangevuld hst 8 Logboek bijwerken.
30 mei 2017	Discussie Hst 7 aanpassen.
31 mei 2017	Marges aanpassen. Scriptie na lezen en inleveren.

6. Resultaten

In het vorige hoofdstuk is het onderzoekaanpak beschreven. In dit hoofdstuk zal in worden gegaan op de resultaten die verzameld zijn in de praktijk.

6.1 Enquête

Aan de leerlingen van groep zes is gevraagd of ze de enquête in wilden vullen. De enquête (bijlage 9.1) is bedoeld om inzicht te krijgen in hoe de leerlingen de lessen ervaren en of ze het Engels begrijpen.

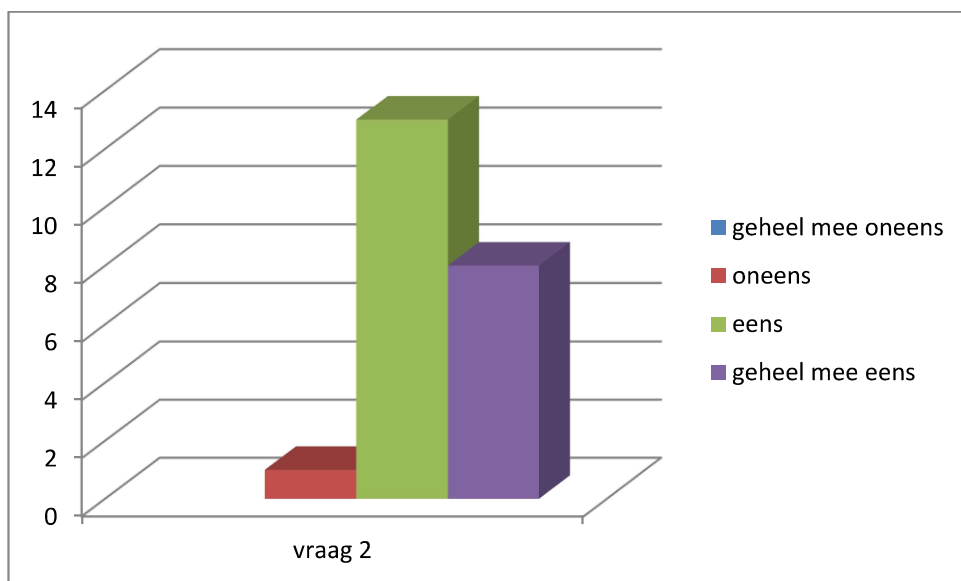
In dit praktijkonderzoek zijn drie deelvragen gesteld om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag. Deze drie onderzoeksvragen worden hieronder weergegeven.

- ✓ Hoe ervaren de leerlingen de Engelse les wanneer zij op de submersion manier les krijgen?
- ✓ Is er een verschil in rendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier van lesgeven?
- ✓ Scoren de leerlingen door het gebruik van spellen die aansluiten bij het onderwerp van de les beter in de Engelse les?

Om erachter te komen hoe de leerlingen de Engelse les op de submersion manier ervaren is er gebruik gemaakt van een enquête. De enquête werd op een rustig moment gepland en niet op dezelfde dag als de les Engels. Op deze manier konden de leerlingen een neutraler antwoord geven en werden de antwoorden betrouwbaarder. De enquête bestaat uit tien vragen waarvan twee vragen open zijn. Er zijn 22 leerlingen die de enquête hebben ingevuld. In het hoofdstuk resultaten worden een aantal vragen uitgelicht.

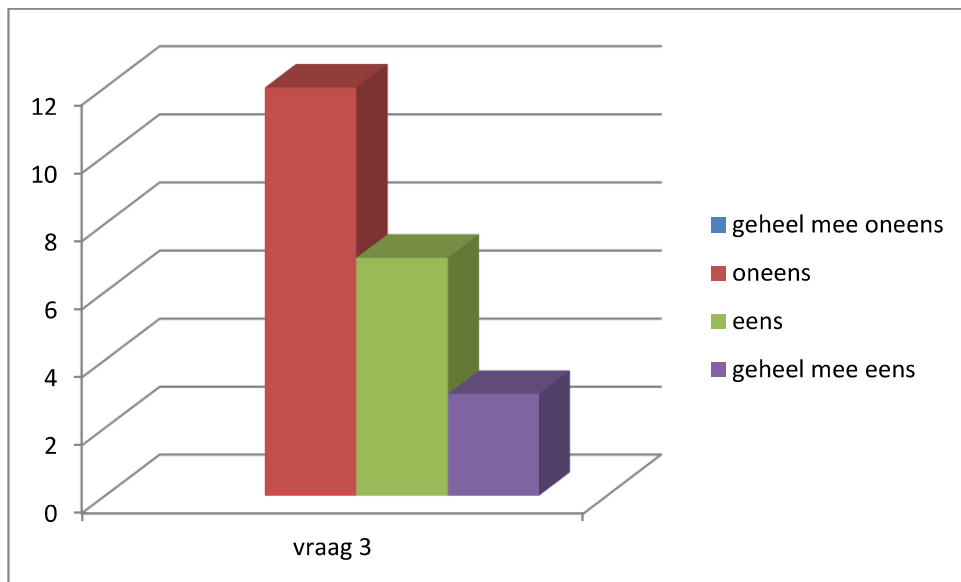
De eerste vraag van de enquête gaat over wanneer leerlingen wel en niet in het Engels durven te spreken. Deze vraag is niet van belang voor dit onderzoek, maar geeft wel aan dat leerlingen vaak wel Engels durven te spreken op school en met hun vrienden en familie.

Uit het antwoord van vraag twee blijkt dat 13 leerlingen het met de stelling eens zijn en 8 leerlingen het geheel met de stelling eens zijn van de in totaal 22 leerlingen. Deze leerlingen ervaren de lessen als leerzaam.

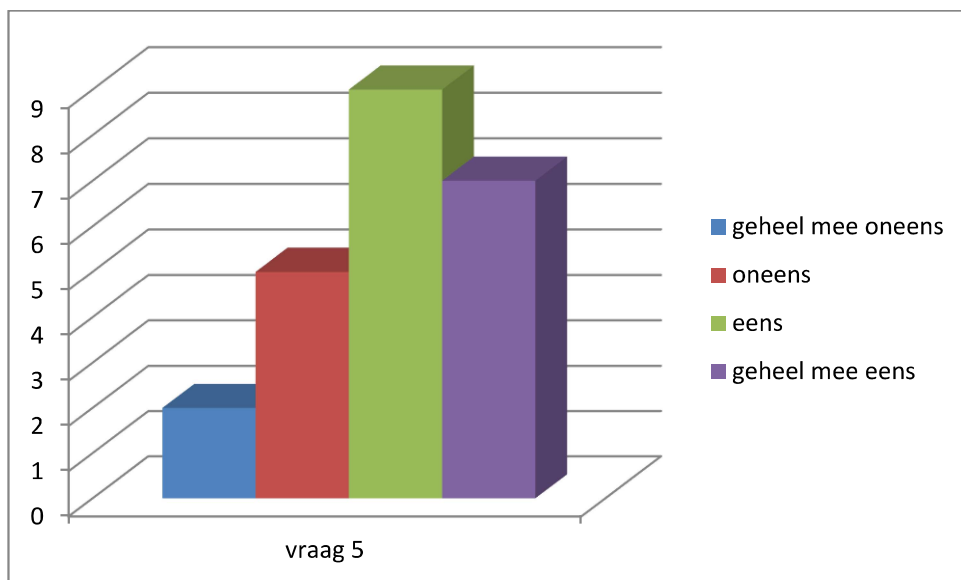
Tabel 4.1: Ik vind de lessen zoals die nu gegeven worden leerzaam.

Bij de derde vraag gaven 12 van de 22 leerlingen aan dat ze het lastig vinden om het Engels te verstaan. Dit is ook duidelijk terug te zien in de tabel.

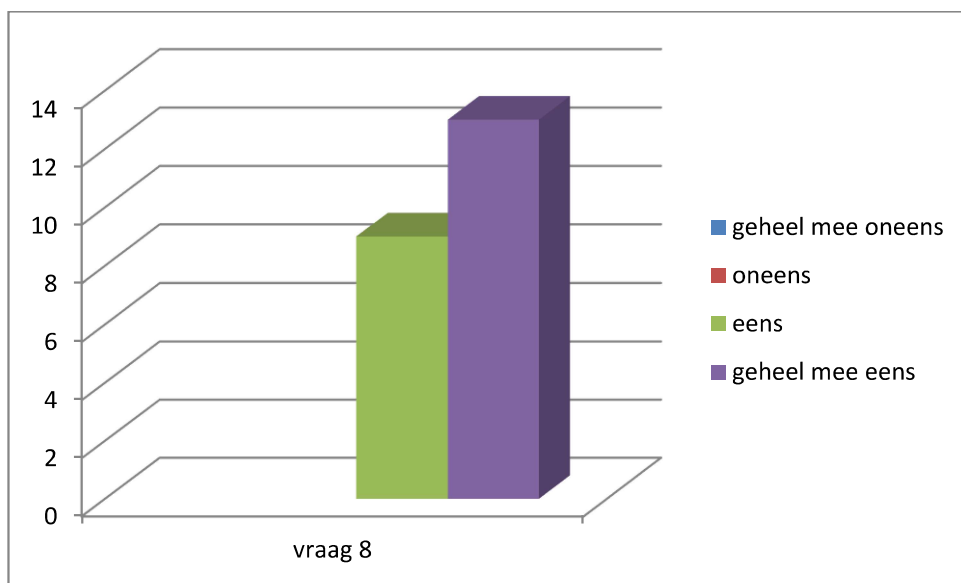

Tabel 4.2: Het Engels verstaan gaat me goed af.

Bij vraag vijf gaven 16 van de 22 leerlingen aan dat de woorden en plaatjes die in de klas hangen hen helpen om het Engels beter te begrijpen. Deze gegevens bevestigen dat de plaatjes en woorden de leerlingen helpen om de leerstof beter te laten beklijven. In de eerder genoemde literatuur is aangegeven dat door meerdere zintuigen te gebruiken de leerstof beter beklijft.

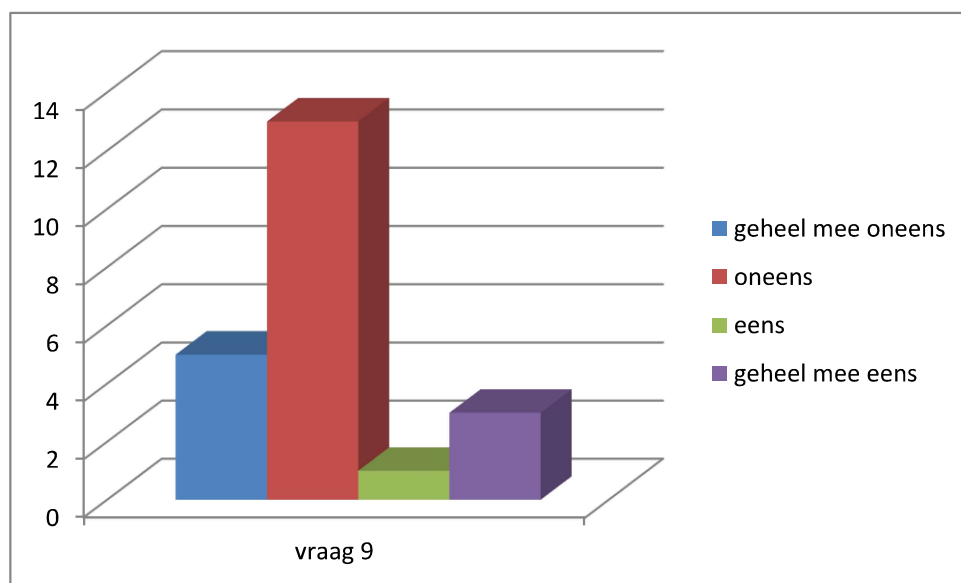

Tabel 4.4: Kijk eens rond in de klas. De plaatjes en woorden helpen mij om het Engels beter te snappen.

Tabel 4.7: Ik vind het fijn als andere leerlingen mij mogen helpen, als ik het Engels niet begrijp.

Bij vraag acht hebben de leerlingen aangegeven dat ze het prettig vinden als ze worden geholpen door hun klasgenootjes wanneer zij woorden en zinnen niet begrijpen.

Tabel 4.8: Ik vind het leuk als juf de hele les Engels spreekt.

Opmerkelijk is dat bij vraag negen blijkt dat 5 leerlingen aangeven het geheel oneens te zijn en 13 leerlingen het oneens te zijn met de stelling. Hierbij werd gevraagd of de leerlingen het leuk vinden als leerkracht de hele les Engels spreekt. Vraag tien is een open vraag. De leerlingen gaven bij deze vraag aan dat ze het ook fijn vinden om af en toe Nederlands kunnen spreken en horen tijdens de les. Dit komt weer overeen met het antwoord van vraag negen.

6.2 Toets uitslagen

Wanneer er wordt gekeken naar de cijfers van groep vijf en zes, valt het op dat de cijfers van groep vijf gemiddeld genomen lager zijn dan die van groep zes. In de tabel hieronder staan de cijfers van beide groepen weergegeven. De cijfers links in de kolom zijn de cijfers van unit 1 uit de methode 'Take it Easy' van groep zes. De cijfers rechts zijn de cijfers van

groep 5. Ook deze groep gebruikt de methode 'Take it Easy'. Deze toets uitslagen zijn van de eerste toetsen van het schooljaar.

Cijfers van groep zes en groep vijf

Namen groep 6	Cijfers	Namen groep 5	Cijfers
Kind Q	8	Kind R A	7
Kind M	6	Kind J d B	8,5
Kind Min	9	Kind S B	9,5
Kind T	9	Kind L B	9
Kind C	8	Kind L v D	8
Kind Th	9	Kind S D	7,25
Kind I	5	Kind J D	8,25
Kind A	9	Kind M H	8
Kind Mar	9	Kind H I	8,75
Kind Y	9	Kind I d J	9,25
Kind R	8	Kind E de J	9
Kind Ce	10	Kind J J	9
Kind Mil	10	Kind T K	8,5
Kind Maa	10	Kind M O	9,75
Kind L	7	Kind N v/d P	8,25
Kind Ri	7	Kind Y v R	8
Kind D	8	Kind N S	7
Kind J	6	Kind M Sch	5
Kind Li	8	Kind M S	9,75
Kind Mari	8	Kind L V	6,5
Kind Ta	8	Kind A V	9,5
Kind N	-	Kind K d V	8
		Kind R W	8,5
		Kind P v/d A	9,75
Gemiddeld	8,57		7,98

Tabel 9.9.2: Resultaten methode "Take it Easy Unit 1"

6.3 Rendement

De leerlingen ervaren de lessen op de submersion manier als heel leerzaam, maar deze manier is nog wel wennen voor de leerlingen. De leerlingen geven in de enquête aan dat ze de lessen ervaren als een gevarieerdere manier van les krijgen. Dit in vergelijking met de voorgaande manier van les krijgen. Tijdens de lessen wordt op aanvulling van de gebruikelijke methode 'Take it Easy' gebruik gemaakt van liedjes, spelletjes en kaartjes met woorden en afbeeldingen. Voor een goed en succesvol tweetalige ontwikkeling is het belangrijk om aan een aantal eisen te voldoen. Voor het kind is het belangrijk om een rijke en afwisselende woordenschat te krijgen (Herni, 2005).

De submersion manier zorgt voor een hoger rendement in vergelijking met de voorgaande manier van les krijgen. Sinds het begin van het schooljaar is er gestart met de submersion lessen.

Niet alleen qua cijfers renderen de submersion lessen, ook is de drempel lager geworden om Engels te spreken en dus ook om "fouten" te maken. Dit zorgt voor meer plezier om de Engelse taal te spreken en te leren. Zoals in de literatuur al is aangegeven is het belangrijk dat de leerlingen de kans moeten krijgen om te kunnen zeggen wat ze voelen of denken en ze de gelegenheid krijgen om te kunnen experimenteren in een vertrouwde omgeving (Willis, 2001, p. 7).

Tijdens het praktijkonderzoek is er bij unit 1 en 3 wel gebruik gemaakt van spellen die aansluiten bij de lesstof en bij unit 2 en 4 is dat niet het geval geweest. Aan het einde van elke unit hebben de leerlingen een toets gemaakt. In vergelijking met unit 1 en unit 3 zijn er bij unit 2 meer onvoldoendes waar te nemen in de toets resultaten. De scores laten zien dat bij de units waar spellen zijn ingezet die aansluiten bij de lesstof een positief effect hebben op het leerrendement.

Uitslag toets Engels hst 2

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	1,8	1,6	2	2	1,75	9,2
Kind M	0,2	0	2	1	0	3,2
Kind Min	2	2	1,8	2	2	9,8
Kind T	2	2	2	2	2	10
Kind C	0,8	0	2	2	1,5	6,3
Kind Th	2	2	2	2	2	10
Kind I	1,4	1,6	1,75	2	2	8,8
Kind A	2	1,6	2	2	1,75	9,4
Kind Mar	2	2	1,5	2	2	9,5
Kind Y	0	2	2	2	1,5	7,5
Kind R	0,8	0,6	2	2	1,75	7,2
Kind Ce	1,8	1,6	2	2	1,75	9,2
Kind Mil	1,4	2	2	2	2	9,4
Kind Maa	2	2	2	2	2	10
Kind L	1	1,3	2	-	-	4,3
Kind Ri	0,2	1,3	1,75	2	2	7,3
Kind D	1,6	0	2	2	1,5	7,1
Kind J	1	2	2	2	2	9
Kind Lu	2	1,3	2	2	1,4	8,4
Kind Mari	1	1	2	2	0,75	6,8
Kind T	1,8	1,6	2	2	1,5	8,9
Kind N	0	0	2	2	1,5	5,5

Tabel 9.9.3: Resultaten methode "Take it Easy Unit 2 Shopping"

Unit 3 en unit 4 laten duidelijke verschillen zien. Opvallend is dat de cijfers van unit 3 hoger zijn dan die van unit 4. Een voorbeeld hiervan is dat bij unit 3 enkele leerlingen een 10 hebben gescoord en bij unit 4 is dit niet het geval. Ook blijkt dat na het maken van de toets bij unit 4 er meer onvoldoendes zijn gescoord en de cijfers lager zijn. De toets resultaten zijn weergegeven in tabel 9.9.4 en tabel 9.9.5.

Uitslag toets Engels hst 3

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	2	2	1,40	1	1,80	8,2
Kind M	-	-	-	-	-	ziek
Kind Min	2	2	2	2	2	10
Kind T	2	2	2	2	1,80	9,8
Kind C	0	2	0,60	1	1,60	5,2
Kind Th	2	2	1,60	1	2	8,6
Kind I	2	2	2	1	1,40	8,4
Kind A	0	2	1,60	2	1,40	7
Kind Mar	2	2	1,60	2	2	9,6
Kind Y	2	2	1,20	1	1,60	7,8
Kind R	1	2	0,60	1	1	5,6
Kind Ce	2	2	1	1	1,40	7,4
Kind Mil	1	2	1,60	1	0,80	6,4
Kind Maai	2	2	2	1	2	9
Kind L	2	2	2	2	2	10
Kind Ri	2	2	0,8	2	1,6	8,4
Kind D	1	2	0,20	1	2	6,2
Kind J	2	2	2	2	2	10
Kind Lu	2	2	1,80	1	1,20	8
Kind Mari	2	2	1,60	2	1,80	9,4
Kind T	1	2	1,40	1	0,60	6
Kind N	2	2	1	1	1,80	7,8

Tabel 9.9.4: Resultaten methode "Take it Easy Unit 3 Just in time"

Uitslag toets Engels hst 4

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	2	2	2	1	1,4	8,4
Kind Ma	2	2	2	0	0	6
Kind Min	2	2	2	0	2	8
Kind T	2	2	1,66	2	2	9,7
Kind C	2	1,2	1,33	0	0,28	4,8
Kind Th	2	2	2	0	0,86	6,9
Kind I	2	2	1,66	1,5	0,86	8
Kind A	2	2	2	1,5	2	9,5
Kind Mar	2	1,6	1	1,5	2	8,1
Kind Y	2	2	1	0	0,57	5,7
Kind R	2	0,4	2	0,5	0,86	5,8
Kind Ce	1,75	2	1,33	0	0,57	5,7
Kind Mil	2	1,6	1	0	0,57	5,2
Kind Maa	2	2	2	0	2	8
Kind L	0-2	2	2	1,5	0,57	8,1
Kind Ri	2	2	1	0,5	1,14	6,6
Kind D	2	1,2	0,28	0	0	3,5
Kind J	2	2	2	0,5	2	8,5
Kind Lu	2	1,6	0	1	0,57	5,7
Kind Mari	2	2	2	1	0,57	7,6
Kind Ta	2	2	1,3	0	0,28	6,1
Kind N	2	1,2	2	0,5	0,28	6

Tabel 9.9.5: Resultaten methode "Take it Easy" Unit 4 Traveling around

7. Conclusie, discussie en aanbeveling

In het vorige hoofdstuk zijn de resultaten beschreven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de conclusie en zal er antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag. Na het trekken van de conclusies zal er in de discussie ingegaan worden op het onderzoek, worden de resultaten geïnterpreteerd en worden de beperkingen van het onderzoek besproken. Vervolgens eindigt het onderzoek met een aanbeveling. Hierin worden suggesties genoemd voor een vervolg onderzoek.

7.1 Conclusie

Validiteit en betrouwbaarheid

Tijdens dit onderzoek staan validiteit en betrouwbaarheid centraal. Het eerste deel van het onderzoek is gebaseerd op de literatuurstudie. Op deze manier is er rekening gehouden met de inhoudsvaliditeit. Van der Donk en Van Lanen (2010) beschrijven vijf verschillende vormen van validiteit: democratische validiteit, procesvaliditeit, dialogische validiteit, katalyserende validiteit en resultaat validiteit. Met al deze aspecten is tijdens het onderzoek rekening gehouden om zo een betrouwbaar resultaat te krijgen.

Tijdens het onderzoek stond de onderzoeksvraag van CBS "De Korendrager" centraal: "Geeft de submersion aanpak in de Engelse les een hoger leerrendement voor de leerlingen in groep zes van CBS "De Korendrager" dan de voorgaande aanpak in de Engelse les?"

Validiteit van het onderzoek

Door mijn mentor bij dit onderzoek te betrekken wordt de democratische validiteit van het onderzoek verhoogd. Op deze manier kon er tijdens het onderzoek aanpassingen worden gedaan als dit nodig was. De leerlingen van groep zes waren niet op de hoogte van dit onderzoek. Dit is bewust gedaan, zodat het onderzoek hierdoor niet beïnvloed kon worden. De keuze voor een enquête en de toetsen van de verschillende units dragen bij aan de procesvaliditeit. De enquête werd op een rustig moment gepland en niet op dezelfde dag als de les Engels werd gegeven. Op deze manier konden de leerlingen een neutraler antwoord geven en werden de antwoorden betrouwbaarder. Aan het begin van het onderzoek werd er wekelijks gesproken met de onderzoeksbegeleider en drie critical friends (medestudenten binnen de Minor Meertaligheid in Internationaal Perspectief). Naarmate het onderzoek vorderde werd het contact minder en was er alleen nog de mogelijkheid om in te schrijven op de donderdagen voor als de student vragen had. Het doel van het onderzoek is er opgericht om inzicht te krijgen of de submersion manier zorgt voor een hoger leerrendement. Wanneer blijkt dat er aan het einde van dit onderzoek de submersion manier voor een hoger leerrendement heeft gezorgd, draagt dit bij aan de katalyserende validiteit. Het heeft dan uiteindelijk tot doel dat er stappen worden gezet om de lessen Engels op een andere manier in te vullen. Op deze manier draagt het onderzoek op de submersion manier bij aan de resultaat validiteit.

Betrouwbaarheid onderzoek

Dit onderzoek wordt zo betrouwbaar mogelijk uitgevoerd. Zo zijn er tijdens het literatuuronderzoek diverse bronnen geraadpleegd om de betrouwbaarheid te vergroten. In de enquête zitten controlevragen verwerkt waardoor de betrouwbaarheid van de enquête wordt vergroot.

Tijdens het geven van de les werd er uitsluitend Engels gesproken door de leerkracht. Voor sommige leerlingen was dit niet altijd even goed te begrijpen, maar dan werd de hulp ingeschakeld van leerlingen die het wel begrepen. In de enquête werd door 21 leerlingen (9 leerlingen eens en 13 leerlingen geheel eens) aangegeven dat ze het als prettig ervaren dat ze geholpen worden door hun klasgenoten als ze het Engelse woordje of de gehele zin niet begrepen. In de les wordt er dan ook gebruik gemaakt van deze hulp en dit is ook terug te lezen in de enquête waarin 12 leerlingen aangeven dat het Engels verstaan hen lastig afgaat. Aan het einde van elke unit werd er een toets afgenomen. Er is bewust een keuze gemaakt om van vier units toetsen af te nemen om de betrouwbaarheid te vergroten. In de verschillende units is er een duidelijk verschil te zien in leerrendement. Op basis van de onderzoeksresultaten kan er geconcludeerd worden dat er een hoger leerrendement is wanneer er gebruikt gemaakt wordt van spellen die aansluiten bij de unit.

Dit onderzoek heeft uitgewezen dat de leerlingen een hoger leerrendement hebben wanneer er tijdens de lessen gebruik wordt gemaakt van spellen die aansluiten bij de unit. Men mag er niet van uitgaan dat dit nu ook voor alle groepen zes geldt. Daar is nog geen onderzoek naar gedaan. De resultaten gelden alleen voor groep zes van CBS "De Korendrager".

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de scores minder positief zijn wanneer er geen gebruikt wordt gemaakt van spellen die aansluiten bij de unit. De cijferlijst van de toets resultaten van unit 1 en 3 laten zien dat wanneer er wel spellen worden ingezet tijdens de les, de scores hoger zijn en er betere resultaten worden behaald door de leerlingen.

Ook blijkt uit de enquête dat 16 leerlingen (9 eens en 7 geheel mee eens) aangeven dat de woorden en afbeeldingen bijdragen aan het beter begrijpen van het Engels.

Uit de enquête is ook gebleken dat 21 leerlingen (13 mee eens en 8 geheel mee eens) de lessen leerzaam vinden zoals die nu gegeven worden. Zoals eerder in de literatuur al werd aangegeven is intrinsieke motivatie van de leerling belangrijk om een nieuwe taal te leren. Het blijkt dat de leerling dan beter in staat is om zich langer te concentreren en zich beter kan inspannen. Doordat de leerlingen de lessen als leerzaam ervaren, kost het hen minder moeite om de opdracht te voltooien. (Berding & Pols, 2015, p. 141)

Toets resultaten

Bij unit 2 en unit 4 is er geen gebruik van spellen die aansluiten bij de lesstof. In vergelijking met unit 1 en unit 3 zijn er bij unit 2 en 4 meer onvoldoendes waar te nemen in de toets resultaten. De scores laten zien dat bij de units waar spellen zijn ingezet die aansluiten bij de lesstof een positief effect hebben gehad op het leerrendement. Het is dan wel belangrijk dat leerlingen “kilometers maken” om het Engels eigen te maken, waarin ze veel naar het Engels moeten luisteren en de kans krijgen om de taal te spreken. Als de leerkracht visueel en concreet materiaal gebruikt, is de les gevarieerd en betekenisvol. Mimiek, gebaren en lichaamstaal spelen hierin een belangrijke rol. Zo wordt het kind actief en enthousiast en gestimuleerd om Engels te leren (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 58).

7.2 Discussie

Na het verzamelen en uitwerken van de gegevens van het onderzoek komen er verschillende discussiepunten naar boven. Zo kan er gediscussieerd worden dat er geen controle groep was, iets wat de betrouwbaarheid van de lessen in twijfel zou kunnen trekken. Het was niet mogelijk om een controle groep te vormen om zo de gegevens met elkaar te kunnen vergelijken.

De gegevens die nu gebruikt zijn, zijn de cijfers van de huidige groep vijf. De manier van toetsen tussen deze beide groepen is wel verschillend. In groep vijf bestaat de toets vooral uit het vertalen van de woorden, dit is bij de toets van groep zes echter niet het geval. Bij het maken van de toets van groep zes wordt er meer getoetst op het toepassen van het geleerde. De hypothese was dat groep zes doormiddel van de submersion manier en door het visueel maken van de woordjes, het Engels beter gingen begrijpen. Deze hypothese is uitgekomen. Soms was het Engels nog wel lastig te begrijpen voor de leerlingen, maar dan was het fijn dat de leerlingen die het wel begrepen hun klasgenoten konden helpen door uit te leggen wat het woord betekende of wat de opdracht was.

Een ander discussie punt zou kunnen zijn dat de toets van unit 4 als moeilijker werd ervaren in vergelijking met de andere toetsen. Dit kan te maken hebben met één opdracht uit de toets die over richtingen ging. De leerlingen moesten een aantal zinnen lezen en door de aanwijzing te volgen op de juiste bestemming in de dierentuin komen.

Om antwoord te krijgen of er verschil is in leerrendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier, zijn de cijfers vergeleken met de cijfers van groep vijf. Hieruit blijkt dat de cijfers van groep zes hoger uitvielen. De toetsen van groep zes zijn moeilijker en vergen meer inzicht van de leerlingen. Dit in tegenstellingen tot de leerlingen van groep vijf die alleen de woorden hoeven te vertalen.

7.3 Aanbeveling

Zoals eerder aangegeven in de literatuur, staan veel leraren nog angstig tegenover het lesgeven in het Engels (Bodde-Alderlieste, 2011). Uit onderzoek (Oostdam, 2002) is gebleken dat de helft van de leraren niet in Engels is geschoold tijdens hun opleiding. Het is

daarom van belang dat er aandacht is voor nascholing voor de leraren, om hun Engels te kunnen verbeteren. Door hun Engels te verbeteren zal ook het zelfvertrouwen van de leraren groeien waardoor ze minder angstig tegenover het lesgeven in het Engels staan.

Wanneer leerkrachten ervoor open staan en de mogelijkheid krijgen binnen de schoolorganisatie om bij geschoold te worden in het Engels, is dit zeker aan te bevelen. Door de input van de Engelse taal leren de leerlingen meer zinnen en woorden kennen en geeft de leerkracht het voorbeeld om Engels te spreken.

Tijdens de lessen van de verschillende units is er veel gebruik gemaakt van kaartjes met daarop het woord en de daarbij behoorde afbeelding erop. Het is aan te raden om gebruik te blijven maken van deze kaartjes. Hierdoor leggen de leerlingen sneller de verbinding met het gelezen woord en de afbeelding.

De leerlingen ervaren het inzetten van spelletjes die passen bij de unit als leerzaam. Ook uit de toetsen is gebleken dat de leerstof door het inzetten van de bijpassende spelletjes beter beklijft.

Om de resultaten van groep zes van dit jaar mee te nemen en te kunnen vergelijken met volgend jaar, zouden de leerlingen de toetsen moeten maken en ook volgend schooljaar les moeten krijgen op de submersion manier. Op deze manier kan onderzocht worden of ze ook daadwerkelijk vooruitgang hebben geboekt op deze manier van lesgeven.

Om de vakdidactiek en het gebruik van Engels bij de leerlingen te bevorderen, zal er meer Engelse input van de leerkracht moeten komen. Waarbij er meer Engelse output van de leerlingen verwacht mag worden. Tijdens de lessen is het geven van correctieve feedback noodzakelijk zodat de opgedane kennis beter beklijft (Boer, 2009). Een hulp middel om de leerlingen te stimuleren zijn bijvoorbeeld kaartjes met noties. Deze begin zinnen bestaan uit vaste noties en variabele noties. 'I'd like'.... Is een voorbeeld van een vaste notie (Bodde-Alderlieste, 2011, p. 86). De hulpkartjes die in de klas hangen kunnen ook weer gebruikt worden tijdens de les, maar ook na de les. De kaartjes kunnen blijven hangen, zodat de leerlingen de woordjes en de plaatjes blijven zien en een verbinding kunnen maken met het geleerde. Ook is het voor de leerlingen belangrijk dat de Engelse taal het hele schooljaar aangeboden wordt. Uit de literatuur is gebleken dat het voor het kind belangrijk is om een rijke en afwisselden woordschat te krijgen. Taal moet beklijven, daar is tijd, aandacht en energie van kind en ouder(e) voor nodig (Herni, 2005).

Wanneer men dit verder wil onderzoeken dan zal er een vervolg onderzoek gestart moeten worden. In dit onderzoek zal dan onderzocht worden of de leerlingen ook daadwerkelijk beter Engels leren wanneer de leerlingen de Engelse woorden en zinnen ook buiten de les om te zien krijgen. Ook kunnen leerlingen tijdens het zelfstandig werken de kaartjes gebruiken om te oefenen. In een vervolg onderzoek zal dit dan onderzocht worden of de kaartjes en de plaatjes ook daadwerkelijk een hoger leerrendement geven en of dit terug te zien is tijdens de Engelse les en dus ook of de woorden en zinnen beter beklijven.

8 Samenvatting

Op veel Nederlandse basisscholen worden naast de reguliere vakken in groep zes ook Engels gegeven. Zo ook op de basisschool “De Korendrager”. Door de leerkrachten van “De Korendrager” zijn vraagstukken ontstaan die betrekking hebben op de invulling van de lessen voor het vak Engels.

In overleg is besloten om de Engelse lessen te geven op de submersion manier. De submersion manier houdt in dat de leerlingen geheel ondergedompeld worden in de Engelse taal.

De vraag van de school die aanleiding heeft gegeven voor dit onderzoek heeft dan ook te maken met hoe men de Engelse les het beste kan indelen.

De onderzoeksvraag van dit onderzoek is:

“Geeft de submersion aanpak in de Engelse les een hoger leerrendement voor de leerlingen in groep zes van CBS “De Korendrager” dan de voorgaande aanpak in de Engelse les?”

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is er een literatuuronderzoek en een praktijkonderzoek uitgevoerd. Bij de beschrijving van het theoretisch kader zijn er de volgende vragen geformuleerd:

- Hoe leert een kind een taal?
- Welke verschillende leeromgevingen zijn er?
- Welke digitale methodes zijn er en wat zijn hun criteria?
- Aan welke tussendoelen en leerlijnen van Tule (Slo, 2009) moeten de leerlingen in groep zes voldoen?
- Wat zijn de visies van de verschillende pedagogen Krashen, Cummins en Vygotsky over de vakdidactiek van het vak Engelse?
- Wat zijn de voorwaarden voor een tweetalige ontwikkeling?
- Welke verschillende motivaties zijn er?
- Wat zijn de cognitieve gevolgen van kinderen die meertalig zijn?

Het praktijkonderzoek, dat bestond uit het afnemen van een enquête, de toets gegevens van groep vijf en het afnemen van toetsen in groep zes die aansluiten bij de verschillende units dienen antwoord te geven op de volgende vragen:

- ✓ Hoe ervaren de leerlingen de Engelse les wanneer zij op de submersion manier les krijgen?
- ✓ Is er een verschil in rendement tussen de submersion manier en de voorgaande manier van lesgeven?
- ✓ Scoren de leerlingen door het gebruik van spellen die aansluiten bij het onderwerp van de les beter in de Engelse les?

Op basis van de hierboven genoemde onderzoeksvraag en deelvragen zullen in het praktijkonderzoek twee deelonderzoeken plaatsvinden. In het praktijkonderzoek zullen de zelfgemaakte methodetoetsen worden getoetst en wordt er een enquête afgenomen bij de leerlingen. Deze enquête zal worden opgesteld om inzicht te krijgen hoe de leerlingen de lessen op de submersion manier ervaren. Tijdens het onderzoek zijn toetsen ontwikkeld die aansluiten bij de lessen om zo inzicht te krijgen in het rendement van de leerlingen. De gegevens van groep vijf worden erbij gehaald om het rendement te kunnen vergelijken.

Tijdens de vier units worden er bij unit 1 en unit 3 spellen gedaan die passen bij de leerstof en bij unit 2 en unit 4 worden er geen spellen uitgevoerd. Op deze manier wordt onderzocht of de spellen invloed hebben op de scores van de leerlingen.

De innovatiecyclus Van der Donk & Van Lanen (2012) is in dit onderzoek gebruikt. In deze methodiek worden de zo genoemde kernactiviteiten met elkaar verbonden (Donk, 2009, p. 35). Op basis van observatie en gesprekken met de leerkracht van groep zes vindt er een beschrijvend onderzoek plaats. Na de observatie en de gesprekken is besloten om de lessen in te vullen op de submersion manier. Op basis van de toets gegevens en de antwoorden van de enquête vindt er een vergelijkend onderzoek plaats zoals Oost & Markenhof (Donk, 2009, p. 53) dit aangeven. De uitkomsten van de toetsen en de enquête kunnen een aanleiding vormen voor vervolgstappen betreffend de vakdidactiek Engels.

De onderzoeksgroep bestaan uit 22 leerlingen van de CBS "De Korendrager". Het gaat hierbij om de leerlingen van groep zes. De groep bestaan uit 13 meisjes en 9 jongens. Het is van belang te weten dat er een aantal leerlingen zijn die van een andere school komen waar ze in groep vijf nog geen Engels hebben gehad. De leerlingen die al op de CBS "De Korendrager" zaten krijgen vanaf groep vijf Engels. Op het moment van afname is er begonnen met de submersion manier. Met de leerlingen die nog geen Engels hebben gehad is verder geen rekening gehouden.

Bibliografie

- Berding, J., & Pols, W. (2015). *Schoolpedagogiek en onderwijs in de basisschool*. Groningen: Noordhoff.
- Bijbelgenootschap, N. (2007, g.m g.d). *De nieuwe bijbelvertaling*. Opgeroepen op oktober 27, 2016, van Marcus 4: <https://www.bijbelgenootschap.nl/nbv/marcus/4/>
- Bijbelgenootschap, N. (2007, g.m g.d). *De Nieuwe Bijbelvertaling*. Opgeroepen op oktober 27, 2016, van Matteüs 05: <https://www.bijbelgenootschap.nl/nbv/matteus/05/>
- Bodde-Alderlieste, M. S. (2011). *Engels in het basisonderwijs Kennisbasis vakdidactiek*. Houten: Noordhoff uitgevers.
- Boer, d. M. (2009, juni g.d). *Beter motiveren en lesgeven met breinkennis*. Opgeroepen op November 9, 2016, van bclmot: <http://www.moniquedeboer.nl/documenten/bclmot.pdf>
- Business Talent work*. (2016, maart 16). Opgeroepen op oktober 23, 2016, van Scriptie: <https://scriptie.nl/scriptiehulp/onderzoeksvoorstel/onderzoeksaanpak-voor-het-onderzoeksvoorstel>
- Centrum, I. (g.j, g.m g.d). *Meertaligheid*. Opgeroepen op oktober 11, 2016, van Meertaligheid als meerwaarde: <http://www.meertaligheid.be/schoolklas/faq/?term=18>
- Cito. (g.j, g.m g.d). *Cito primair en speciaal onderwijs*. Opgeroepen op september 25, 2016, van Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau (PPON): http://www.cito.nl/onderwijs/primair%20onderwijs/alle_producten/periodieke_peiling_onderwijsniveau_ppon
- Cummins, J. (2012, September 26). *Kennislink*. Opgeroepen op Oktober 12, 2016, van Eigenlijk is iedereen meertalig: <http://www.nemokennislink.nl/publicaties/eigenlijk-is-iedereen-meertalig>
- Donk, v. d. (2009). *Praktijkonderzoek in de school*. Bussum: Coutinho.
- Fortune, T. (2014, Maart 26). *Carla centre for advanced research on language acquisition*. Opgeroepen op Oktober 12, 2016, van What the Research Says About Immersion: http://carla.umn.edu/immersion/documents/ImmersionResearch_TaraFortune.html
- Groot, N. (2012, April 18). *De Taaltrainer*. Opgeroepen op Oktober 5, 2016, van Waarom de Engelse taal van belang is voor uw carrière: <http://www.detaaltrainer.nl/en/weblog/blog/article/waarom-de-engelse-taal-van-belang-is-voor-uw-carriere.html>

- Herni, L. (2005, September 27). *Meertaligheid bij kinderen*. Opgeroepen op November 9, 2016, van Logopedie: <http://logopedie.blogspot.nl/2005/09/meertaligheid-bij-kinderen.html>
- Hoop, d. H. (2006, september 16). *Radboud Universiteit, Nijmegen*. Opgeroepen op september 22, 2016, van Hoe leer je een nieuwe taal?: <http://www.kennislink.nl/publicaties/hoe-leer-je-een-tweede-taal>
- Horst, v. d. (2016, g.m g.d). *Korendragershuisje*. Opgeroepen op November 9, 2016, van Welkom: <http://www.korendragershuisje.nl/welkom/>
- Jong, d. T. (z.j, z.m z.d). <http://www.cbsdekorendrager.nl/>. Opgeroepen op september 19, 2016, van De Korendrager: <http://cbsdekorendrager.nl/p/Identiteit/cbo-cbsdekorendrager%7C404f6d9c-f417-46d0-b4aa-40fc5a69e240/>
- Kamphuis, M. (2011). *Groepsmap Take it Easy*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Malmberg. (2016, g.m g.d). *Engels basisonderwijs*. Opgeroepen op september 30, 2016, van Hello World: <http://www.malmberg.nl/Basisonderwijs/Methodes/Engels/Hello-World.htm>
- Mora, A. (2015, g.m g.d). *Alternatives to Bilingual Education*. Opgeroepen op Oktober 12, 2016, van Submersion: http://www.umich.edu/~ac213/student_projects05/be/alternatives.html
- Noordhoff. (2010, g.m g.d). *Basisonderwijs*. Opgeroepen op oktober 15, 2016, van Engels leren met The Team is zó vanzelfsprekend: <http://www.noordhoffuitgevers.nl/wps/portal/nubao/basisonderwijs/methoden/engels/theteam>
- Noordhoff. (2010, g.m g.d). *Noordhoff uitgevers basisonderwijs*. Opgeroepen op september 30, 2016, van Engels leren met The Team is zó vanzelfsprekend: https://view.publitas.com/noordhoff-basisonderwijs/wegwijzer_theteam/page/10-11
- Norden. van, S. (2009). *Taal leren op eigen kracht*. Assen: Van Gorcum.
- Philipsen, K. D.-A. (2006). *Early English: A good start!* Ede: Europees Platform voor het Nederlands Onderwijs.
- Poarch, G. (2013, maart 22). *Kennislink*. Opgeroepen op oktober 1, 2016, van Meertalig kinderbrein werkt efficiënter: <http://www.kennislink.nl/publicaties/meertalig-kinderbrein-werkt-efficiënter>
- Slo, E. (2009, g.m g.d). *tule.slo*. Opgeroepen op april 30, 2016, van TULE inhouden & activiteiten: <http://tule.slo.nl/OrientatieOpJezelfEnWereld/F-KDOrientatieJezelfEnWereld.html>
- Thijs, A., Trimbos, B., Tuin, D., & Bodde, M. (2011, Augustus g.d). *SLO • nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling*. Opgeroepen op oktober 25, 2016, van

Engels in het basisonderwijs : <http://www.slo.nl/downloads/2011/engels-in-het-basisonderwijs-vakdossier.pdf>

Veerbeek, G. (2016, juni z,d). *Cito zeker weten*. Opgeroepen op september 20, 2016, van Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau (PPON): http://www.cito.nl/onderwijs/primair%20onderwijs/alle_producten/periodieke_peiling_onderwijsniveau_ppon

Vries, d. S. (2014). *Fakdidatyk en meartaligens*. Ljouwert: Afûk.

Welle Donker, M. (2000). *Spraak- en taalproblemen bij kinderen*. Assen: Koninklijke van Gorcum.

Willis, J. (2001). *A Framework for Task-Based Learning*. Oxford: Longman.

Bijlagen

Bijlage 1 Enquête leerlingen

1. Durf je Engels te spreken?

Wanneer wel:

.....

Wanneer niet:

.....

2. Ik vind de lessen zoals die nu gegeven worden leerzaam.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

3. Het Engels verstaan gaat me goed af.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

4. Tijdens de les vind ik het lastig om de opdrachten te snappen.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

5. Kijk eens rond in de klas. De plaatjes en woorden helpen mij om het Engels beter te snappen.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

6. De lessen worden op een gevarieerde manier uitgelegd.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

7. Ik vind het leuk om Engels te spreken.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

8. Ik vind het fijn als andere leerlingen mij mogen helpen, als ik het Engels niet begrijp.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

9. Ik vind het leuk als juf de hele les Engels spreekt.

Geheel mee oneens

Oneens

Eens

geheel mee eens

☐☐☐☐

10. Wat vind je van de Engelse lessen? Probeer dit zo duidelijk mogelijk op te schrijven. Tips en tops zijn welkom.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bijlage 2 Observatieschema activerende directe instructie

1. Terugblik

Bespreek het voorgaande werk.	n.v.t	Dit is de eerste les voor de leerlingen van groep 6.
Benodigde voorkennis ophalen en samenvatten.		Woorden vertalen van het Engels naar het Nederlands. Zinnen in het Engels vragen, de leerlingen antwoorden in het Engels.
Leerlingen in groepjes voorkennis laten activeren.		De les wordt samen gedaan. Voorkennis ophalen wordt in beide talen gedaan.
Als nodig de voorkennis opnieuw aan de orde stellen.		Wordt kort herhaald in het Nederlands.

2. Oriëntatie

Presenteer het onderwerp van de les.		De opening wordt in het Engels gedaan.
Relateer de les aan voorgaande en komende lessen.		De komende lessen gaan over kleuren en kleding. Wordt in beide talen gedaan.
Relateer de les aan betekenisvolle situaties.	Ja	Kort in het Nederlands
Bespreek het belang van de lesstof.	Ja	Kort in het Nederlands
Geef een lesoverzicht.	Ja	Kort in het Nederlands en Engels
Stel leerdoelen.		De kinderen leren de kleuren benomen van verschillende kledingstukken. Wordt in beide talen gedaan.

3. Uitleg

Onderwijs in kleine stappen.	Ja	
Gebruik heldere taal.	Ja	
Geef concrete voorbeelden.		De kledingstukken in beide talen.
Laat leerlingen voorbeelden bedenken.		Ja. Wordt ook op het bord geschreven in het Engels.
Gebruik materialen en stappenplannen.		Ja.
Vragen van de leerlingen terug spelen naar de groep.		In het Engels. Leerlingen antwoorden in het Engels.
Nagaan of de leerlingen de stof begrijpen.	Ja	Vragen in het Nederlands.
Uitweidingen vermijden.		Ja.

4. Begeleide inoefening

Leerlingen onder begeleiding laten oefenen.		Eerst de uitleg in het Engels daarna vertaald in het Nederlands.
Korte en duidelijke opdrachten geven.	Ja	In beide talen.

Veel vragen stellen.	Ja	In beide talen. Eerst in het Engels daarna vertalen in het Nederlands.
Laat leerlingen aangeven hoe ze aan het antwoord gekomen zijn.	Nee	
Zorg dat alle leerlingen betrokken blijven.	Ja	
Blijven oefenen tot de leerlingen de stof beheersen.	Ja	In het Engels. Sommige oefeningen worden voor de klas gedaan.
Stimuleer de leerlingen om zelf oplossingen te zoeken.	Ja	De leerkracht geeft ze de tijd om het antwoord te bedenken.
Leerlingen in groepjes laten oefenen.		Wordt samen als klas gedaan.

5. Zelfstandige verwerking

Leerlingen moeten onmiddellijk (kunnen) beginnen.		De leerkracht neemt de leerlingen bij de hand en legt de opdrachten eerst in het Engels uit en vertaald het daarna in het Nederlands.
Leerlingen in groepjes laten werken.	n.v.t	Opdrachten worden met de hele klas gedaan.
Extra verwerkingsstof geven aan de goed presterende leerlingen.		De steropdrachten worden samen met de leerkracht gedaan.
Extra instructie geven aan de zwak presterende leerlingen.		Uitleg in het Nederlands

6. Evaluatie

Leerlingen onder woorden laten brengen wat goed ging, minder goed ging en wat ze de volgende keer anders gaan doen.		Wordt geprobeerd in het Engels, wanneer leerlingen het te lastig vinden verwoorden ze het in het Nederlands.
Controleren of en hoe het lesdoel is bereikt.	Ja	In het Engels.
Leerlingen in groepjes het leerproces laten evalueren.	n.v.t	

7. Terug- en vooruitblik

De les in een context van een lessenreeks plaatsen.	Ja	In het Nederlands.
Aangeven waar de volgende les over zal gaan.	Ja	In het Nederlands.

Bijlage 3 Cijfers Engels groep 5

Periode januari-februari

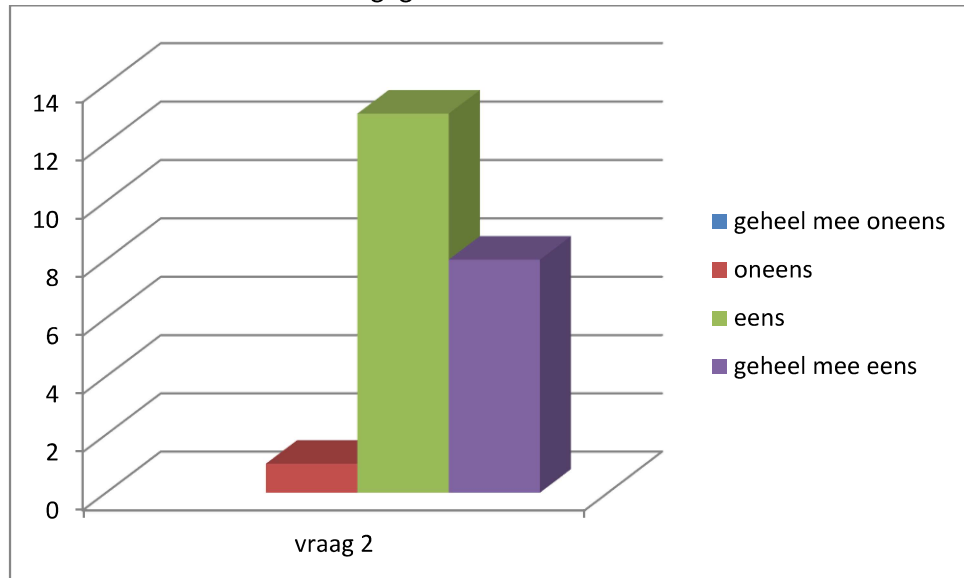
Namen leerlingen groep 5	Cijfers
Kind p v/d a	9,75
Kind R A	7
Kind J d B	8,5
Kind S B	9,5
Kind L B	9
Kind L v D	8
Kind S D	7,25
Kind J D	8,25
Kind M H	8
Kind H I	8,75
Kind I d J	9,25
Kind E d J	9
Kind J J	9
Kind T K	8,5
Kind M O	9,75
Kind N v/d P	8,25
Kind Y v R	8,25
Kind N S	7
Kind M Sch	5
Kind M S	9,75
Kind L V	6,5
Kind A V	9,5
Kind K d V	8
Kind R W	8,5

Tabel 9.9.1 Methode "Take Easy unit 1"

Bijlage 4 Tabellen gegevens van de enquête

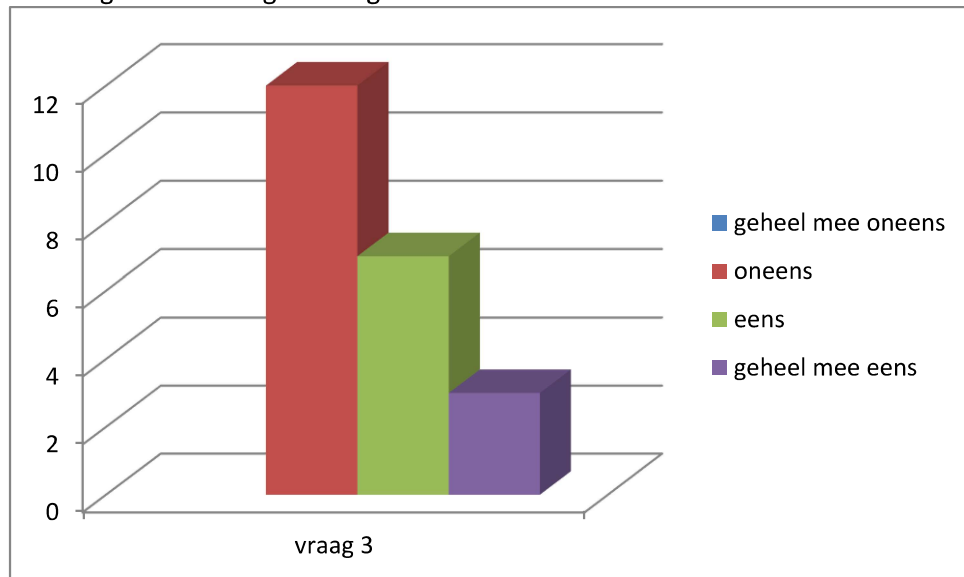
De enquête gegevens van de leerlingen van groep 6.

Vraag 2: Ik vind de lessen zoals die nu gegeven worden leerzaam.

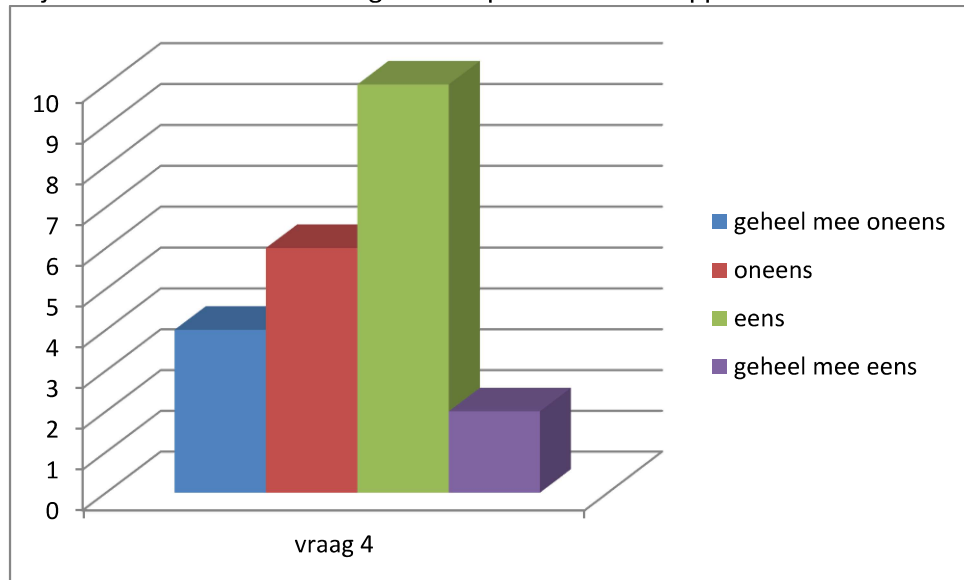
(Tabel 4.1)

Vraag 3: Het Engels verstaan gaat me goed af.

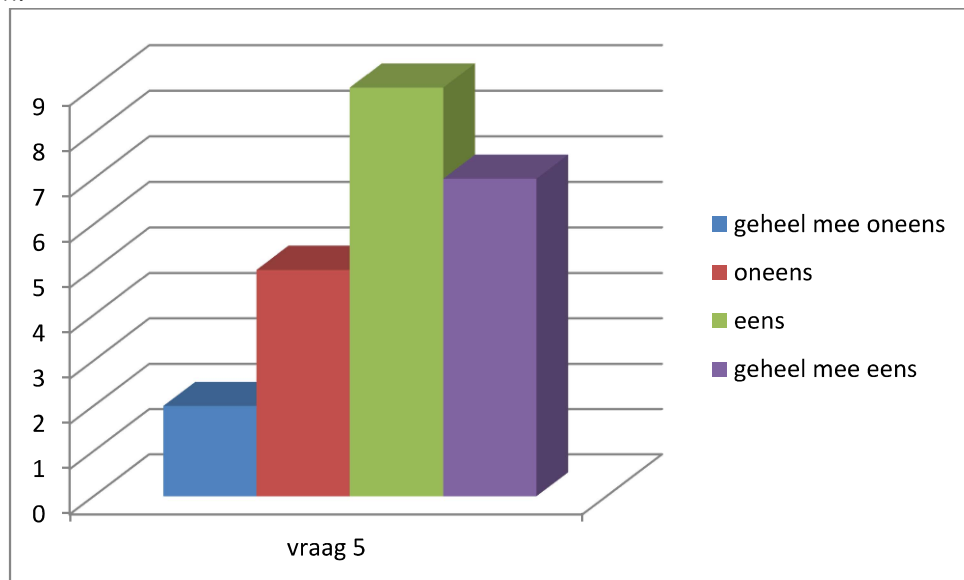
(Tabel 4.2)

Vraag 4: Tijdens de les vind ik het lastig om de opdrachten te snappen.

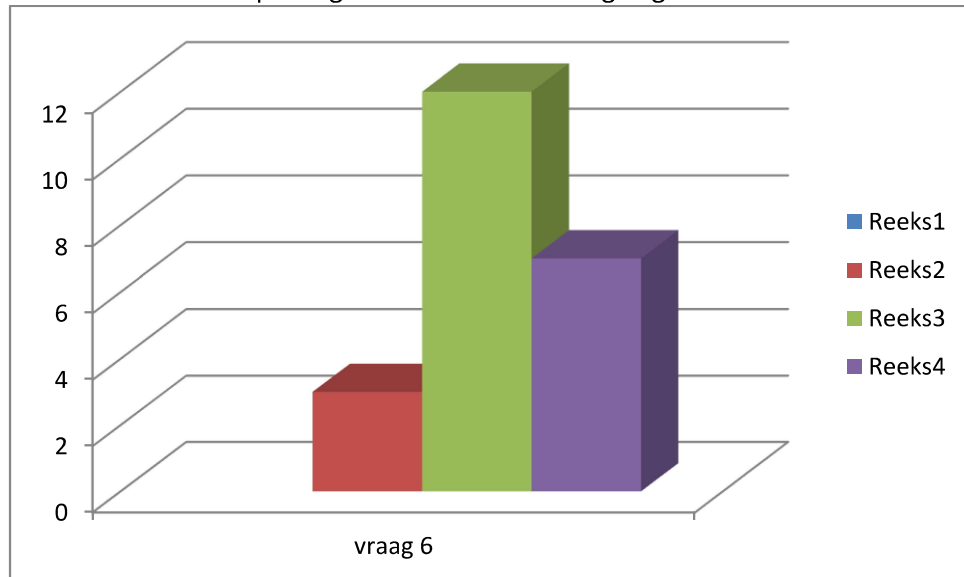
(Tabel 4.3)

Vraag 5: Kijk eens rond in de klas. De plaatjes en woorden helpen mi om het Engels beter te snappen.

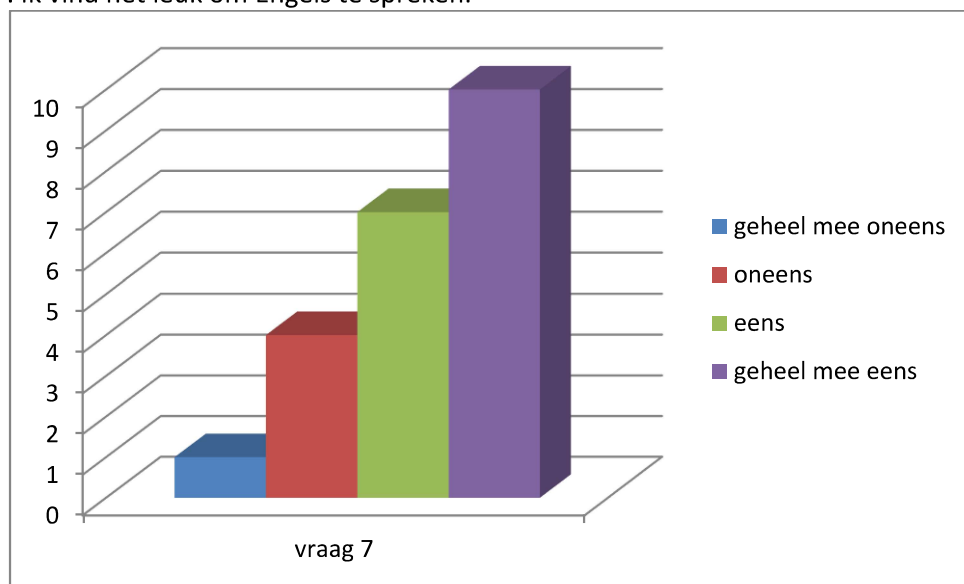
(Tabel 4.4)

Vraag 6: De lessen worden op een gevarieerde manier uitgelegd.

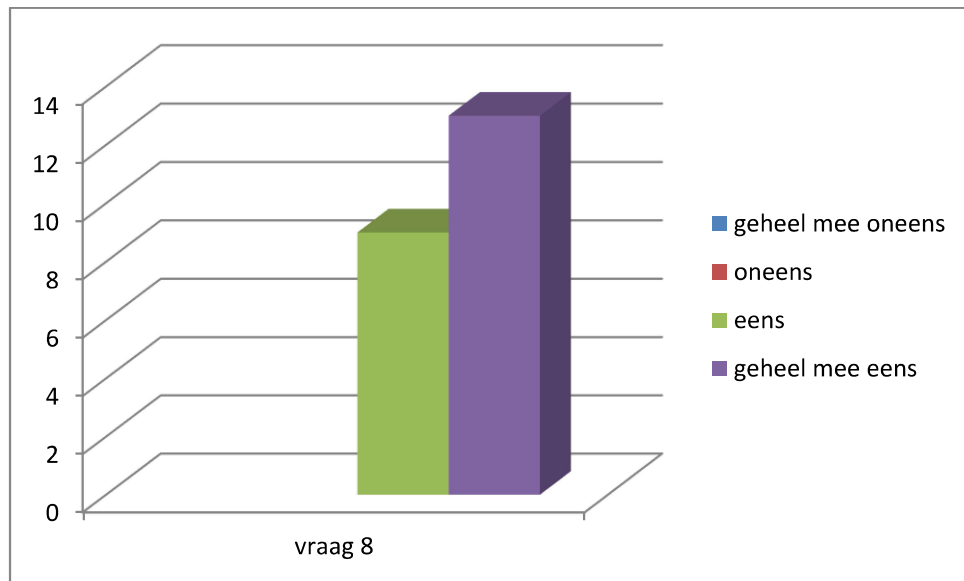
(Tabel 4.5)

Vraag 7: Ik vind het leuk om Engels te spreken.

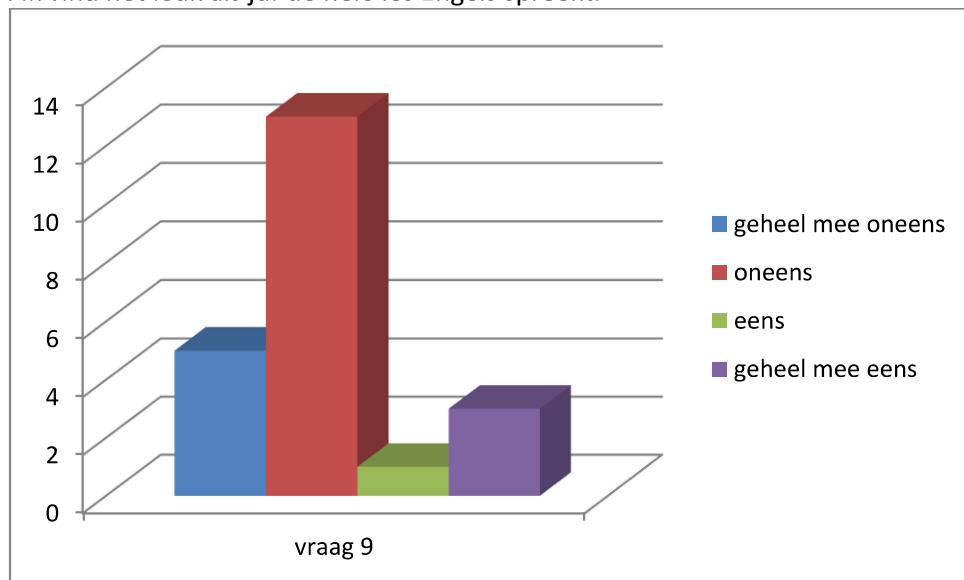
(Tabel 4.6)

Vraag 8: Ik vind het fijn als andere leerlingen mij mogen helpen, als ik het Engels niet begrijp.

(Tabel 4.7)

Vraag 9: Ik vind het leuk als juf de hele les Engels spreekt.

(Tabel 4.8)

Bijlage 5 Toetsen Unit 1 Take it easy! Describing people

Name:.....

Question 1

Make pairs. Colour the words in the circle in the right colour.

Rood

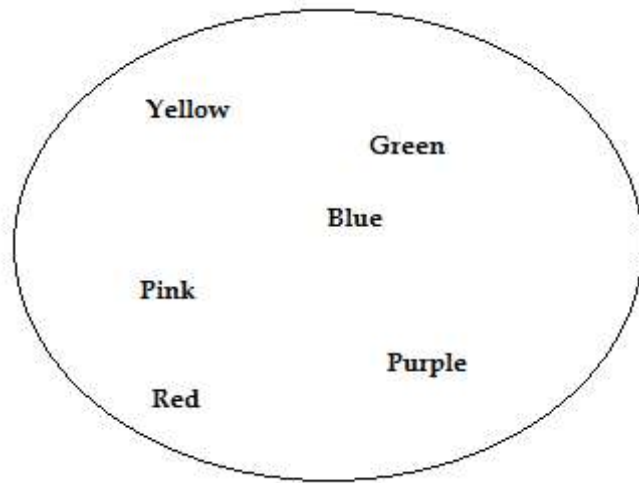
Paars

Groen

Blauw

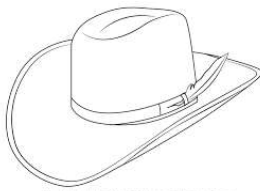
Roze

Geel

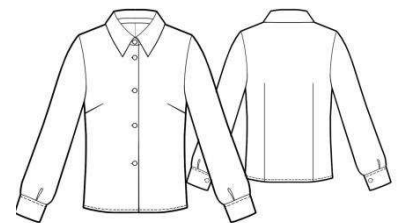
Question 2

The words are mixed up. Draw lines between the words and the pictures.

For more step by step drawing tutorials visit us at www.thinkingkids.nl

sweater

Coat

Hat

blouse

Question 3

Colour the pictures.

Give the hat a brown colour.

Give the blouse a blue colour.

Give the sweater a yellow colour.
Give the coat a green colour.

Question 4

Fill in the gaps. Choose from the following words:

The words can only be used once.

Orange, Jeans, Dress, Blue, Red, Sweater, White

Today it is a sunny day. The sky is

My sister likes to wear her new

I always wear a blue On top of that I wear I T-shirt.

When the weather is getting colder I like to wear my

The rainbow has seven colours. The first and second colours are:
and.....

Question 5

What are you wearing today?

Finish this sentence.

I am wearing.....
and.....

Bijlage 6 Unit 2: Take it easy! Shopping

Name:.....

Question 1

Fill in the gaps. Choose from the following words:

The words can only be used once: greengrocer, fruit section, hungry, shopping trolley, change, supermarket, strawberries, banknotes, shopping list, carrots.

Before I go shopping, I make a

Then I go to the

The sells vegetables. He sells, and broccoli.

In the supermarket is also a You can buy, apples and peaches

When I smell the meat, I feel

I put the stuff in my

When I am finished I pay my shopping stuff with

The lady gives me some back.

Question 2

Read the sentences and the words with the mixed-up letters. Write down the correct words.

1. You can buy fresh fruit and vegetables in a uspertekram.

.....

2. After swimming we eat caphaes.

.....

3. I use niosc to pay for my drink.

.....

4. I like to eat hsif.

.....

5. She asked the greengrocer, where she can find the cobrclio.

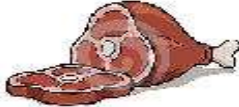
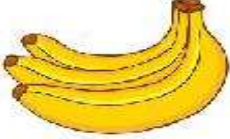
.....

6. Those strawberries taste edciliosu.

.....

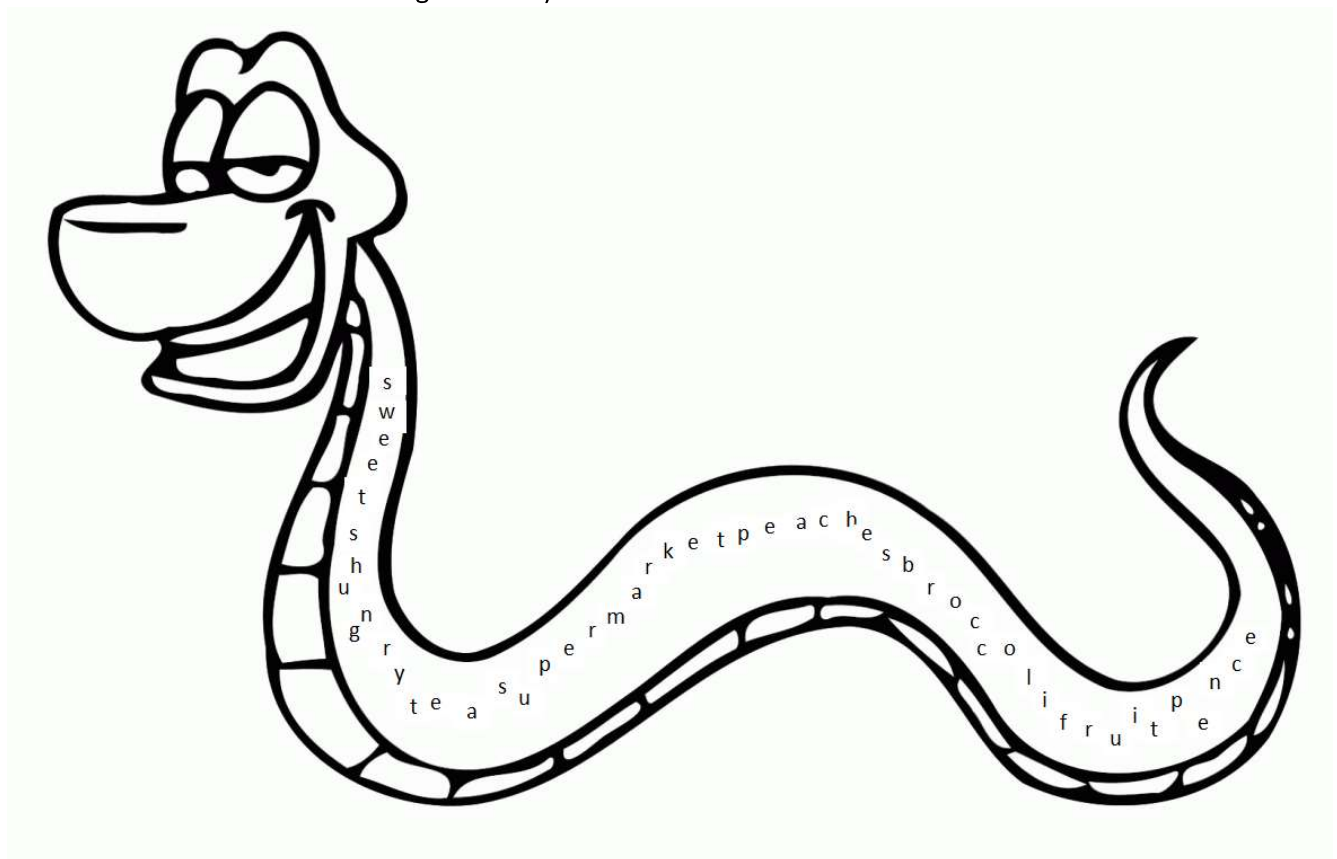
Question 3

Make pairs. Draw a line to the right word.

	Fish	
	Apple	
	Peaches	
	Banana	
	Carrots	
	Meat	
	Broccoli	
	Strawberries	

Question 4

The letter snake is made of eight words you have learned. Write down the words.

1.
2.
3.
4.

5.
6.
7.
8.

Question 5

In the text there are eight letters missing. Make the text complete.

Lucy: H . llo, how are you?

Boris: I'm fine, thanks. Are you going to the su . ermarket?

Lucy: Yes, I am. I need to do some s . opping.

Boris: Me too.

Lucy: I need to buy vege . ables, butter, milk, fruit, meat, carr . ts and stra . berries. What do you need?

Boris: I need to buy . ish, milk, broccoli, bananas and c . ocolate.

Lucy: Let's go together!

Boris: Yeah let's go!

Bijlage 7 Unit 3: Take it easy!

Just in time!

Name:.....

Question 1

The days of the week or mix up. Put them in de right order.

Thursday	1.....
Monday	2.....
Wednesday	3.....
Saturday	4.....
Tuesday	5.....
Sunday	6.....
Friday	7.....

Question 2

Draw lines to match the words and the pictures.

- Clock
- Calendar
- Evening
- The watch
- To sleep
- To rush

Question 3

what time is it? Fill in the right time.

Question 4

What kind of activity do you in the morning and what activity do you in the evening?

Write the words down in the list.

Having breakfast, going to sleep, having dinner, going to school, putting my clothes on, reading a book in school, reading a bedtime story, going home

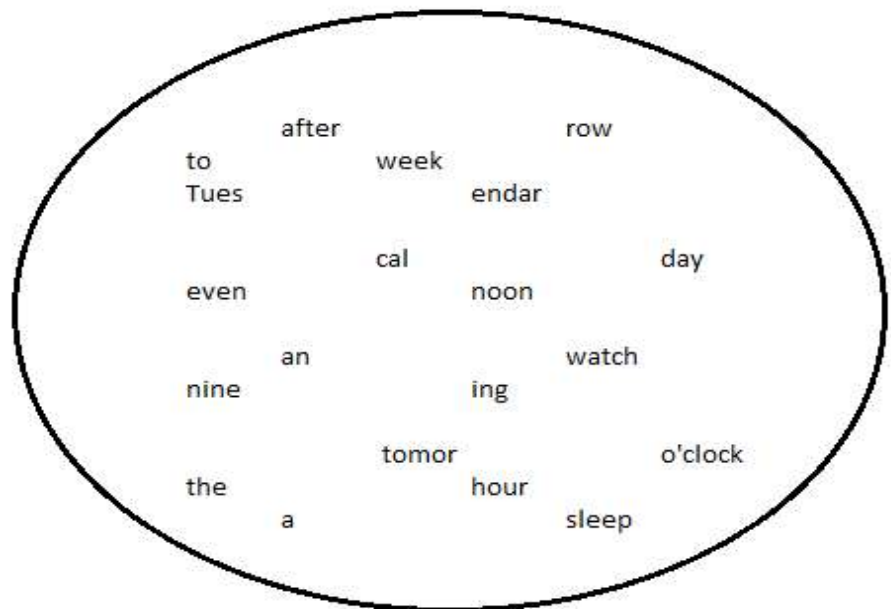
Morning

Evening

- 1.....
- 1.....
- 2.....
- 2.....
- 3.....
- 3.....
- 4.....
- 4.....

Question 5

The words are mixed up. Find the 10 right words together.

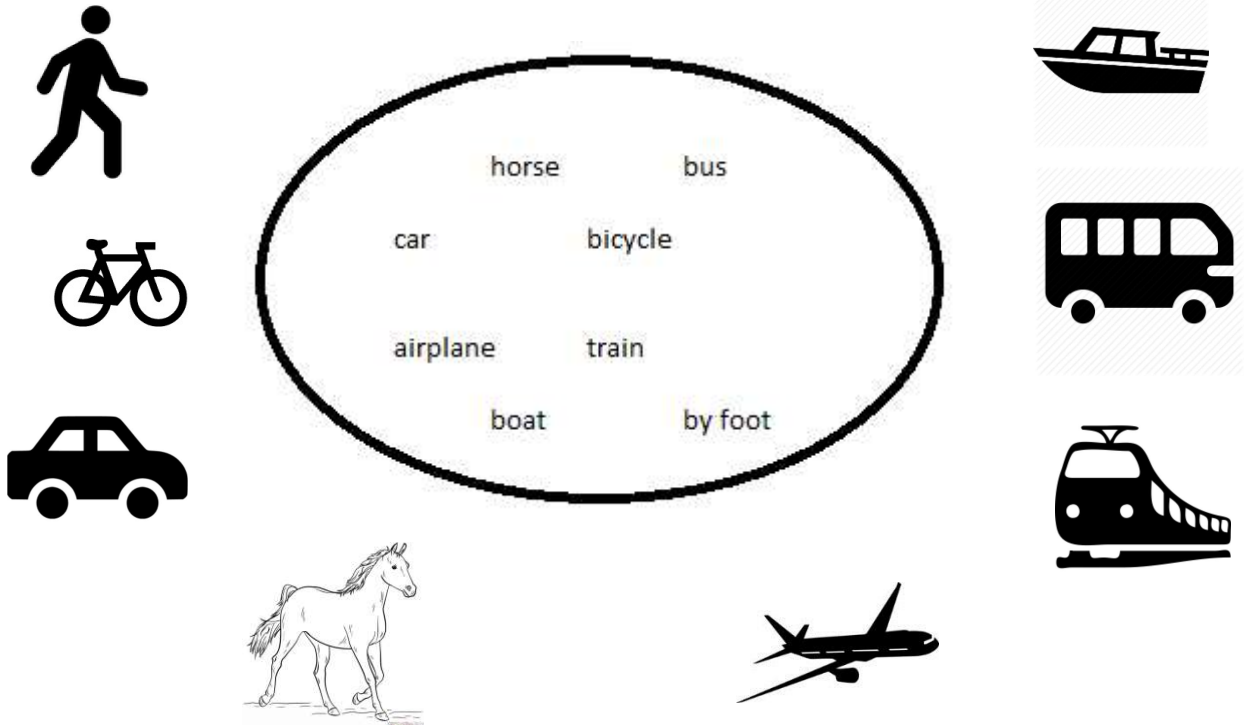

Bijlage 8 Unit 4: Take it easy! Travelling Around

Name:.....

Question 1

Draw lines from the pictures to the right words.

Question 2

Read the phrases.

Announcer: The train to Franeker is ten minutes late. Repeat: The train to Franeker is ten minutes late.

Mrs Brown: I am glad, I am not going to Franeker today.

Announcer: The train to Harlingen is eight minutes late. Repeat: The train to Harlingen is eight minutes late.

Mrs Brown: And not to Harlingen either.

Announcer: The train to Leeuwarden will depart from platform two. Repeat: The train to Leeuwarden will depart from platform two.

Mrs. Brown: Oh, that is my train. I have to hurry.

Announcer: The train to Leeuwarden will depart from platform two. Repeat: The train to Leeuwarden will depart from platform two.

Mrs Brown: Yes, yes, yes. Platform two: here I come!

Answer the questions. Choose from: two, Leeuwarden, five, Railway station, eight.

1. Where is Mrs Brown?.....
2. The train will depart from platform
3. The train to Franeker is minutes late.
4. The train to Harlingen is minutes late.
5. Mrs Brown is travelling to

Question 3

Put the words in the right order from fast to slow.

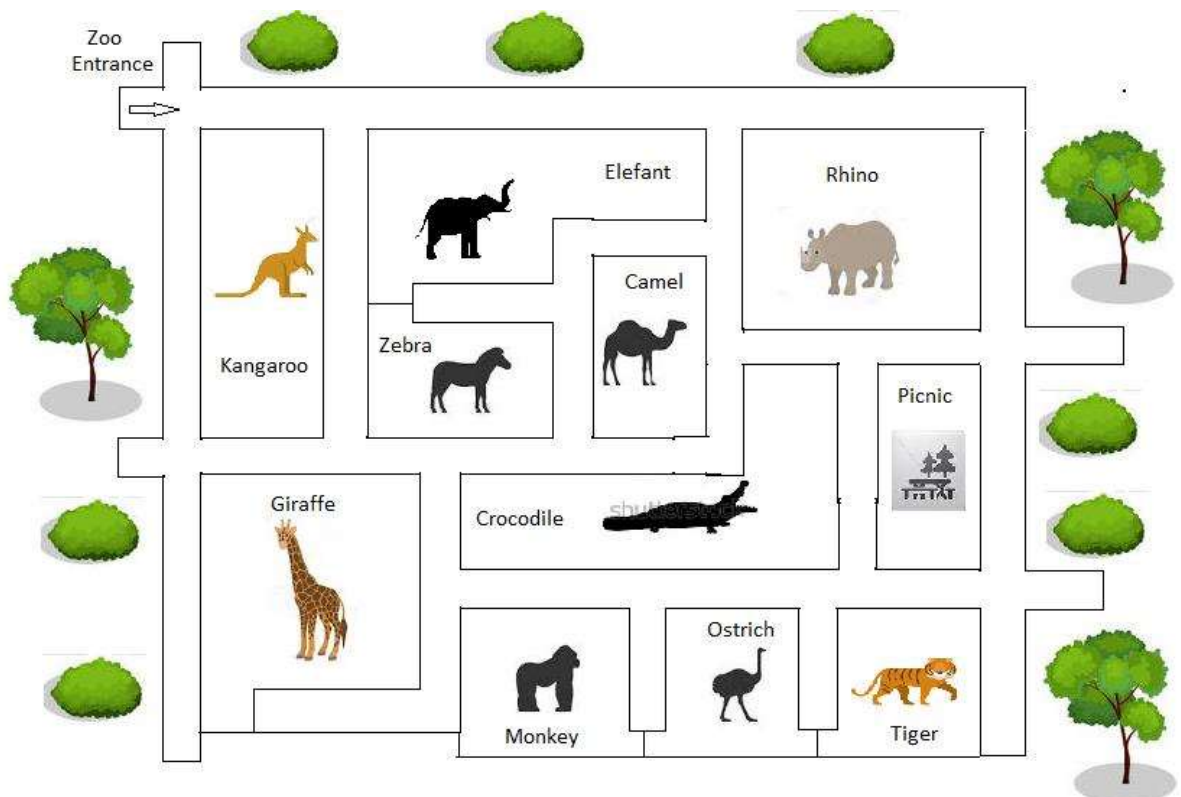
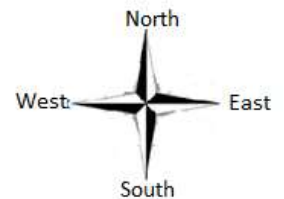
When you travelling you can travel by: Bicycle, Boat, Bus, Car, airplane, on foot

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

Question 4

Read the text and answer the questions

A map of a zoo.

Mick wants to go to the zoo.

He starts at the entrance. Straight after that he goes south.

Then he takes the first street east. After that he takes the second one north till he can't go further. Where is Mick? Make a red X (cross).

What animal does he see?.....

Julia wants to go to the zoo too.

She starts at the entrance. She walks to the east. At the end of that road she goes south.

Then she takes the second road to the west. At the end she goes south. And then she walks west.

Where is Julia? Make a blue X (cross)

What animal does she see?.....

Question 5

Read the text below. Words are missing. Fill in the gaps.

Choose from the following words: by bus, third, late, in a hurry, address, ticket, depart.

Hello sir, how are you?

I am fine thanks, how are you?

I am good too. Can I ask you a question?

Yes sure! I need to go to this Station way 7. I am, but how do I get there?

You can get there by car or

Then I will take the bus and buy a.....

Do you see the bus stop over there?

Yes.

The bus will soon. You need to get out of the bus at the stop.

Thank you so much! I have to run, otherwise I will be to!

You welcome!

Bijlage 9 Toets uitslagen

Uitslag toets Engels hst 1

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	2	1	1	2	2	8
Kind M	2	2	2	0	0	6
Kind Min	2	2	2	1	2	9
Kind T	2	2	2	1	2	9
Kind C	2	2	2	1	1	8
Kind Th	2	2	2	1	2	9
Kind I	2	0	0	1	2	5
Kind A	2	2	2	1	2	9
Kind Mar	2	2	2	1	2	9
Kind Y	2	2	2	1	2	9
Kind R	2	2	2	1	1	8
Kind Ce	2	2	2	2	2	10
Kind Mil	2	2	2	2	2	10
Kind Maa	2	2	2	2	2	10
Kind Li	2	1	1	2	1	7
Kind Ri	2	1	1	1	2	7
Kind D	2	2	2	2	0	8
Kind J	2	1	1	0	2	6
Kind Lu	2	1	1	2	2	8
Kind Mari	2	1	1	2	2	8
Kind T	2	1	1	2	2	8
Kind N	-	-	-	-	-	-

Tabel 9.9.2: Resultaat methode "Take it Easy unit 1 Describing people"

Uitslag toets Engels hst 2

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	1,8	1,6	2	2	1,75	9,2
Kind M	0,2	0	2	1	0	3,2
Kind Min	2	2	1,8	2	2	9,8
Kind T	2	2	2	2	2	10
Kind C	0,8	0	2	2	1,5	6,3
Kind Th	2	2	2	2	2	10
Kind I	1,4	1,6	1,75	2	2	8,8
Kind A	2	1,6	2	2	1,75	9,4
Kind Mar	2	2	1,5	2	2	9,5
Kind Y	0	2	2	2	1,5	7,5
Kind R	0,8	0,6	2	2	1,75	7,2
Kind Ce	1,8	1,6	2	2	1,75	9,2
Kind Mil	1,4	2	2	2	2	9,4
Kind Maa	2	2	2	2	2	10
Kind L	1	1,3	2	-	-	4,3
Kind Ri	0,2	1,3	1,75	2	2	7,3
Kind D	1,6	0	2	2	1,5	7,1
Kind J	1	2	2	2	2	9
Kind Lu	2	1,3	2	2	1,4	8,4
Kind Mari	1	1	2	2	0,75	6,8
Kind T	1,8	1,6	2	2	1,5	8,9
Kind N	0	0	2	2	1,5	5,5

Tabel 9.9.3: Resultaat methode "Take it Easy unit 2 Shopping"

Uitslag toets Engels hst 3

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	2	2	1,40	1	1,80	8,2
Kind M	-	-	-	-	-	ziek
Kind Min	2	2	2	2	2	10
Kind T	2	2	2	2	1,80	9,8
Kind C	0	2	0,60	1	1,60	5,2
Kind Th	2	2	1,60	1	2	8,6
Kind I	2	2	2	1	1,40	8,4
Kind A	0	2	1,60	2	1,40	7
Kind Mar	2	2	1,60	2	2	9,6
Kind Y	2	2	1,20	1	1,60	7,8
Kind R	1	2	0,60	1	1	5,6
Kind Ce	2	2	1	1	1,40	7,4
Kind Mil	1	2	1,60	1	0,80	6,4
Kind Maai	2	2	2	1	2	9
Kind L	2	2	2	2	2	10
Kind Ri	2	2	0,8	2	1,6	8,4
Kind D	1	2	0,20	1	2	6,2
Kind J	2	2	2	2	2	10
Kind Lu	2	2	1,80	1	1,20	8
Kind Mari	2	2	1,60	2	1,80	9,4
Kind T	1	2	1,40	1	0,60	6
Kind N	2	2	1	1	1,80	7,8

Tabel 9.9.4: Resultaat methode 'Take it Easy unit 3 just in time'

Uitslag toets Engels hst 4

Namen	Question 1	Question 2	Question 3	Question 4	Question 5	Cijfer
Kind Q	2	2	2	1	1,4	8,4
Kind Ma	2	2	2	0	0	6
Kind Min	2	2	2	0	2	8
Kind T	2	2	1,66	2	2	9,7
Kind C	2	1,2	1,33	0	0,28	4,8
Kind Th	2	2	2	0	0,86	6,9
Kind I	2	2	1,66	1,5	0,86	8
Kind A	2	2	2	1,5	2	9,5
Kind Mar	2	1,6	1	1,5	2	8,1
Kind Y	2	2	1	0	0,57	5,7
Kind R	2	0,4	2	0,5	0,86	5,8
Kind Ce	1,75	2	1,33	0	0,57	5,7
Kind Mil	2	1,6	1	0	0,57	5,2
Kind Maa	2	2	2	0	2	8
Kind L	0-2	2	2	1,5	0,57	8,1
Kind Ri	2	2	1	0,5	1,14	6,6
Kind D	2	1,2	0,28	0	0	3,5
Kind J	2	2	2	0,5	2	8,5
Kind Lu	2	1,6	0	1	0,57	5,7
Kind Mari	2	2	2	1	0,57	7,6
Kind T	2	2	1,3	0	0,28	6,1
Kind N	2	1,2	2	0,5	0,28	6

Tabel 9.9.5: Resultaat methode 'Take it Easy unit 4 School'

Bijlage 10 Logboek

Datum	Wie	Wat	Waarom
Maandag 5 september 2016	Ruurdte, Hennie (stagebegeleider)	Introductie - Aangeven dat de eerste onderzoeksvraag lastig wordt. - Nieuwe onderwerp aangeven. - Met voorstellen komen.	De wensen van de opdrachtgever duidelijk krijgen en overeenkomen met het nieuwe onderwerp meertaligheid. Onderzoeksvragen besproken en deelvragen besproken.
Vrijdag 9 september 2016	Ruurdte	- Praktijk onderzoek hst 1 en 6 lezen	Ter voorbereiding van de opbouw van de scriptie.
Dinsdag 13 september 2016	Ruurdte	- Informatie opzoeken. - Een opzet maken van de gegevens die besproken zijn met de stagebegeleider.	Aantekening maken. Opzet maken op papier.
Donderdag 15 september 2016	Onderzoeksgroep (Anna, Robby, Irene, Sytske en Ruurdte) Jelle Brandsma	Introductie - Kort rondje om kennis te maken met elkaar en ieder zijn onderzoeksvraag - Kort de rubrics langs gelopen - Kennis/bewustwording gemaakt met de tijdsplanning	Om kennis te maken met de opdracht/onderzoeksvragen en te benadrukken dat we steun/hulp bij elkaar kunnen zoeken. We hebben kennism gemaakt met elkaar en met Jelle om zo te ontdekken wat we aan elkaar hebben en wie wat voor onderzoeksvraag heeft.
Vrijdag 16 september 2016	Ruurdte	- Opstellen deelvragen - Mindmap maken	Brainstormen Inzicht krijgen in het onderwerp en waar ik naartoe wil werken.
Dinsdag 20 september 2016	Ruurdte	Theoretisch kader - Taal leren en Meertaligheid informatie opzoeken en verwerken. - Methode take it easy door lezen	Meer inzicht in hoe kinderen taal leren en uitleggen wat meertaligheid is. Aantekeningen maken van de methode take it easy.
Woensdag 21 september 2016	Ruurdte en Hennie (stagebegeleider)	- Overleg met mentor - Eerste versie is nog niet nagekeken.	Hierin heb ik aangegeven dat ik verder ga met het verzamelen van theorie en dit verwerk in mijn scriptie.

Donderdag 22 september 2016	Onderzoeksgroep (Anna, Robby, Irene, Sytske en Ruurdte) Jelle Brandsma	Richten en plannen: - Planning opgesteld - gegeven aan het idee van het schrijven van het onderzoek - Eerste versie scriptie naar mentor mailen	We hebben dankzij Jelle duidelijkheid gekregen over de stappen die we moeten nemen en bij welke stap we nu al ongeveer moeten zijn. Mijn stagebegeleider kan na het lezen van de eerste versie feedback geven, zodat deze punten mee genomen kunnen worden en de scriptie verbeterd kan worden.
Dinsdag 27 september 2016	Ruurdte	Verzamelen: - Theorie verzamelen - Hst 1 kerncyclus doorgelezen	Theorie gebruiken voor scriptie. In de scriptie kan ik dan verwijzen naar verschillende bronnen.
Donderdag 29 september 2016	Onderzoeksgroep (Irene, Sytske en Ruurdte) Jelle Brandsma	- Aangeven hoe het gaat en waar ik tegen aanloop.	Tijdens deze bijeenkomst heb ik mijn opzet van mijn scriptie laten zien en dit de verbeterpunten hebben we hierin besproken.
Dinsdag 4 oktober 2016	Ruurdte	- Enquête gemaakt (welke talen spreken de leerlingen)	Voor het onderzoek wil ik weten welke talen de leerlingen thuis spreken.
Maandag 10 oktober 2016	Ruurdte	Analysen en concluderen: - Verslag doorgelezen en fouten verbeterd. - Indeling gemaakt en kopjes toegevoegd.	Met het doorlezen van het verslag wil ik overzicht krijgen in waarover ik nog informatie over moet opzoeken. Ook is het verslag ingedeeld in kopjes zodat er structuur in komt.
Donderdag 13 oktober 2016	Onderzoeksgroep (Irene, Sytske, Robby en Ruurdte) Jelle Brandsma	- Vragen stellen over de intro. Wat moet er staan bij beroepsgroep? - Onderzoeksplan bespreken. - Immersion en submersion informatie opzoeken	Door het stellen van de vragen waar ik tegenaan liep kan ik verder werken aan mijn scriptie. Er is nu meer duidelijkheid hoe ik verder kan werken aan mijn onderzoeksplan. Immersion en submersion beschreven en toegevoegd aan het verslag.
Zaterdag 16 oktober 2016	Ruurdte	- Scriptie aangevuld. - Het tweede scriptie verslag verstuurd naar mijn mentor (Hennie). - Het scriptie verslag op blackboard gezet.	Scriptie aangevuld zodat het duidelijker wordt waar het onderwerp overgaat en naar welke bronnen er verwezen worden. Op deze manier kan zij rustig het verslag doorlezen en mij later voorzien van feedback.

Vrijdag 21 oktober 2016	Ruurdtje	Richten en verzamelen: - Een opzet gemaakt van het onderzoeksplan en probleemanalyse.	Het onderzoeksplan en probleemanalyse gaan moeizaam. Het lukt nog niet om de eisen onder woorden te brengen en op papier te zetten.
Zondag 23 oktober 2016	Anna en Ruurdte	- De probleemanalyse en onderzoeksplan verder uitgebreid. - De feedback verwerkt.	De probleemanalyse en onderzoeksplan gaan nog steeds moeizaam. Door mijn scriptie door een klasgenoot te laten lezen kreeg ik feedback over wat ik aan moet passen en wel goed is. Nadat ik het verslag terug heb gekregen ben ik aan de slag gegaan met de feedback.
Maandag 24 oktober 2016	Ruurdtje	- De rubrics doorlopen en de scriptie aangevuld. - De indeling aangepast.	Het kopje verwachtingen verplaats naar het hoofdstuk probleemstelling. De feedback herlezen. Door de gegeven feedback heb ik de scriptie verbeterd en aangevuld. Naar aanleiding van de rubrics heb ik de indeling aangepast en de sub koppen "vet" gemaakt.
Dinsdag 25 oktober 2016	Ruurdtje	- Hulp gevraagd met betrekking tot het schrijven van de probleemstellen en onderzoekaankpak.	Scriptie doorgelezen en verschillende onderwerpen aangevuld.
Woensdag 26 oktober 2016	Ruurdtje	- Informatie herlezen. - Spellingsfouten verbeterd	De scriptie aanvullen en verbeteren. Apa normering gedeeltelijk verwerkt.
Donderdag 26 oktober 2016	Anna, Robby, Irene, Sytske en Ruurdte Eabele en Liesbeth En andere die de minor meertaligheid volgen	- Bezoek Burgum: Liudger College voortgezet onderwijs - Informatie geeft stof tot nadenken	Engelse les bijgewoond (in het Engels) Geschiedenis les bijgewoond (in het Fries) De gekregen informatie en het zien van de lessen geeft inzicht in wat een mogelijkheid zou kunnen zijn van een les indeling in een andere taal.
Zaterdag 29 oktober 2016	Ruurdtje	- Scriptie doorgelezen en aangevuld - Apa normering verwerken	Scriptie doorgelezen en verschillende onderwerpen aangevuld zodat de informatie duidelijker wordt.

Zondag 30 oktober 2016	Ruurdte	- Scriptie doorgelezen. - Apa normering verwerken - Inhoudsopgave invoegen - Scriptie gemaild naar mijn stage begeleider Hennie Reijenga.	Scriptie doorgelezen en verschillende onderwerpen aangevuld. Scriptie gemaild voor feedback.
Maandag 31 oktober 2016	Jelle	- Scriptie doorgelezen	Feedback geven
Woensdag 2 november 2016	Jelle	- Scriptie van feedback voorzien. - De gehele scriptie is niet doorgelezen	Mail en feedback terug gestuurd
Donderdag 3 november 2016	Onderzoeksgroep (Irene, Anna, Robby en Ruurdte) Jelle Brandsma	- Uitleg gehad waarom de gehele scriptie niet was voorzien van feedback (trip Zuid-Afrika) - Scriptie van Anna bespreken - Scriptie van Ruurdte bespreken	We hebben tijdens deze sessie het werk van Anna en mijzelf bekeken met het gegeven commentaar van Jelle. Jelle heeft samen met ons al zijn commentaar bij langsgelopen en toegelicht. Voor onze groep dus een belangrijk proces.
Zaterdag 5 november 2016	Ruurdte	- Feedback doorlezen - Aantekeningen erbij zoeken	Al het commentaar van Jelle ben ik bij langs gelopen en ik heb kritisch naar mijn literatuuronderzoek gekeken. Feedback toegepast. Apa verbeteren Tekst Krashen aanpassen Titels van verschillende paragrafen aanpassen Schema maken
Zondag 6 november	Ruurdte	- Scriptie aangevuld - Literatuur opgezocht	Verder gegaan met het verwerken van de feedback.
Maandag 7 november 2016	Ruurdte	- Onderzoeksplan aangepast - Theorie opgezocht	Al het commentaar van Jelle ben ik bij langs gelopen en ik heb kritisch naar mijn literatuuronderzoek gekeken. Feedback toegepast.
Dinsdag 8 november 2016	Ruurdte en Irene	- Irene om feedback gevraagd - Kaartjes typen, uitprinten en plastificeren.	Irene heeft feedback gegeven. Een aantal feedbackpunten kunnen verwerken. Kaartjes gemaakt voor Engels.
Woensdag 9 november 2016	Ruurdte	- Theorie opgezocht	Verder gegaan met mijn literatuurverslag.
Donderdag 10 november 2016	Ruurdte	- Inleiding van Anna bekeken - Jelle mail gestuurd over inleiding	Inleiding aangepast. Feedback van Jelle verwerkt
Zondag 13	Groep mip en de	- Studiereis naar Wales	Ontdekken hoe de mensen in

november – donderdag 17 november 2016	leerkrachten Eabele, Liesbeth en Sieta.		Wales meertalig onderwijs geven. Zelf in contact komen met native speakers.
15 november 2016	Jelle	- Scriptie voor de tweede keer terug gekregen met de feedback.	Feedback gegeven
Zondag 20 november 2016	Ruurdtje	- Het grote deel van de feedback is verwerkt. Twee onderdelen waren nog lastig. Overleg gehad met Anna.	Geprobeerd om hier samen uit te komen. Dit is voor een gedeelte gelukt.
Dinsdag 22 november 2016	Ruurdtje	- Mail naar Jelle gestuurd over de onderzoeksvragen en tijdpad. - Voorstel geschreven.	Dit onderdeel van de feedback was niet helemaal duidelijk.
Donderdag 24 november	Onderzoeksgroep (Irene, Anna, en Ruurdtje) Jelle Brandsma	- Voortgang scriptie besproken. - Scriptie Anna besproken. - Vragen gesteld over deelvragen en tijdpad. - Deelvragen aangepast.	De gegeven feedback verwerkt.
Vrijdag 25 november 2016	Ruurdtje en Hennie	- De feedback overgelezen en scriptie nagekeken. - Deelvragen en tijdpad aanvullen. - Scriptie en logboek naar Jelle gemaïld.	Scriptie controleren. Scriptie en logboek verstuurd.
Donderdag 1 december 2016	Ruurdtje	- De feedback verwerkt. - Tabel bijwerken. - Logboek in scriptie geplaatst. - Het logboek stond er liggen in maar er ontstond een probleem met de nummering.	Doordat het logboek erin “liggend” in staat is de nummering niet doorlopend. Ik heb er over na moeten denken om dit op te lossen.
Vrijdag 2 december	Ruurdtje	- Een tijd bezig geweest om het logboek erin te plaatsen en de nummering door te laten lopen. - Uiteindelijk is het gelukt.	Het logboek is van “liggend” omgezet in “staand”. De nummering loopt nu weer door.
Zaterdag 3 december 2016	Ruurdtje en Hennie	- Scriptie nog één keer doorgelezen. - Logboek aangevuld	Scriptie verstuurd.
Zondag 8 januari 2017	Ruurdtje	- Mail geschreven met daarin de vraag of mijn scriptie besproken kon worden. - Het werken en de voortgang van mijn scriptie was vastgelopen.	Mail verstuurd naar Jelle.
Donderdag	Ruurdtje en Jelle	- Scriptie besproken en met	Enquête besproken en

12 januari 2017		name de vragen van de enquête voor de leerlingen en de tweede onderzoeksvraag over het verschil in rendement. - Unit 4 besproken over de manier van aanbieden.	aantekeningen gemaakt. Een oplossing bedacht voor de tweede onderzoeksvraag. Tijdens unit 4 zal er geen spel worden aangeboden zodat dit kan worden vergeleken met unit 3 waarin dat wel is gedaan.
Vrijdag 13 januari 2017	Ruurdjtje	- Mail gestuurd naar mijn mentrix Hennie met de vraag of er een school is uit de vereniging die wel toets gegevens heeft uit groep 5 - Enquête verbeterd. - Kleine aanpassingen gemaakt in het verslag	Mail verstuurd naar mijn mentrix van stage. Enquête afgemaakt. Aanpassingen in scriptie toegevoegd.
Maandag 16 januari	Ruurdjtje en Hennie	- Het voorstel besproken. - Naar andere oplossingen gezocht	Het voorstel was een goed idee alleen werken de andere scholen op dezelfde manier als de CBS "De Korendrager". Mijn mentrix kwam met het voorstel om de leerkracht van groep 5 te vragen of hij gegevens heeft van zijn eigen groep.
Woensdag 18 januari	Ruurdjtje en Gerard	- De enquête afgenomen in groep 6. - De gegevens van groep 5 gevraagd aan de leerkracht van groep 5.	De leerlingen van groep 6 hebben de enquête ingevuld. De gegevens van groep 5 gekregen.
Dinsdag 24 januari	Ruurdjtje	- Gegevens enquête uitgewerkt en in tabellen weergegeven.	Enquête toegevoegd in de bijlage
Maandag 6 februari	Ruurdjtje	- Mail geschreven met daarin de vraag of mijn scriptie besproken kon worden. - Het werken en de voortgang van mijn scriptie was vastgelopen.	Mail verstuurd
Donderdag 16 februari	Ruurdjtje en Jelle	- Scriptie besproken. Tijdpad aanvullen en tabellen toevoegen in de scriptie. - Observatielijst moet nog toegevoegd worden. - Scriptie op kleine onderdelen aangepast	Kleine verbeteringen toegepast en tijdpad aangevuld. Observatielijst ingevuld. Vraag 1 en vraag 9 van de enquête komen wel in de resultaten maar zijn niet te zien in de tabellen.
Vrijdag 17 februari	Ruurdjtje	- Observatielijst aangevuld. - Tijdpad aangevuld. - Bijlage op orde gemaakt. Apa aangepast.	Tabellen genummerd voor het makkelijk terug vinden. Sommige literatuur was niet van belang en dit moet ook aangepast worden in de bronnenlijst.

Zaterdag 18 februari 2017	Ruurdjtje	- Resultaten uitwerken.	De resultaten bekijken en uitgeschreven. Dit is eerst gedaan in een proefversie.
Maandag 20 februari 2017	Ruurdjtje	- Resultaten aangevuld en gecontroleerd. - Tabel nummers bij de tabellen toegevoegd.	De resultaten zijn verwerkt in de scriptie en de tabel nummers zijn toegevoegd voor het makkelijk terug vinden van de tabel.
Donderdag 23 februari 2017	Ruurdjtje	- De gegevens doorlezen en de conclusie schrijven. - De belangrijkste resultaten zijn in dit deel beschreven.	Een conclusie is geschreven om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag.
Zaterdag 25 februari 2017	Ruurdjtje	- Logboek bijwerken.	Zo kan men zien wat er op welke dag gedaan is.
Maandag 27 februari 2017	Ruurdjtje	- Het schrijven van discussie en de aanbeveling.	In de discussie wordt uitgelegd welke onderdelen het onderzoek hebben kunnen beïnvloeden. In de aanbeveling wordt beschreven wat de leerkracht en de school kunnen doen om meer zelf vertrouwen te krijgen in het spreken van de Engelse taal en worden er suggesties gegeven voor en vervolg onderzoek.
Dinsdag 28 februari 2017	Ruurdjtje	- Het schrijven van een samenvatting.	In de samenvatting wordt meteen duidelijk waar de scriptie over gaat. Het is bedoeld om de aandacht van de lezer meteen te trekken.
Donderdag 2 maart 2017	Anna en Ruurdjtje	- Hoofdstuk 6 is besproken en doorgelezen. - Punten die verbeterd moesten worden zijn verwerkt.	De gegeven feedback verwerkt.
Maandag 6 maart 2017	Ruurdjtje	- Scriptie nog een keer doorlezen. - Inhoudsopgave aanpassen.	Inleveren scriptie.
Dinsdag 7 maart 2017	Ruurdjtje	- Feedback verwerken	Al het feedback aantekening van Jelle ben ik bij langs gelopen en ik heb kritisch naar mijn scriptie gekeken. Feedback toegepast.
Donderdag 9 maart 2017	Ruurdjtje en Hennie	- Scriptie doorgelezen. - Waar nodig stukken aangevuld	Kleine verbetering toegepast. Inleveren scriptie
Vrijdag 28 april 2017	Ruurdjtje	- De gekregen feedback verwerken t/m het hoofdstuk aanbevelingen.	Voor een betere versie van de scriptie

		De tabellen opnieuw maken en het onderschrift toevoegen.	
Maandag 15 mei 2017	Ruurdjtje	- Hoofstuk 8 samenvattingen terug gebracht tot ongeveer één pagina. Sommige teksten van validiteit n betrouwbaarheid zijn verplaatst.	Dit is volgens de apa normering.
Dinsdag 16 mei 2017	Ruurdjtje	- Scriptie doorlezen en verbeteren. Vragen noteren voor Jelle. Scriptie inleveren voor feedback.	Vragen noteren omdat dit van belang is voor het optimaliseren van de scriptie.
Donderdag 18 mei 2017	Ruurdjtje en Jelle	- De gekregen feedback verwerken. Mail naar Jelle gestuurd met nog een paar vragen over de gegeven feedback.	Sommige onderdelen waren nog niet helemaal duidelijk.
Maandag 22 mei 2017	Ruurdjtje	- Scriptie doorgelezen en tabellen aangepast. - Reikwijdte beschreven	Deze onderdelen moesten verbeterd worden.
Zondag 28 mei 2017	Ruurdjtje en Jelmer	- Scriptie aangevuld hst 6 en hst 7. Vragen genoteerd en scriptie doorgestuurd voor feedback naar Anne.	Deze hoofdstukken waren nog niet compleet.
Maandag 29 mei 2017	Ruurdjtje	- Gegeven feedback verwerken. Logboek bijwerken. - Inhoudsopgaven vernieuwen. - Nummering bijlage controleren.	Scriptie doorgelezen en verschillende onderwerpen aangevuld.
Dinsdag 30 mei 2017	Ruurdjtje	- De tabellen in de bijlage aangepast. - Biografie verplaatst achter hoofdstuk 8. - Bijlage naar Hennie gemaaild (mentrix).	Scriptie doorgelezen en verschillende onderwerpen aangevuld. Scriptie gemaaild naar Hennie en naar Jelle.
Woensdag 31 mei 2017	Ruurdjtje	- De marges aangepast. - Nummering controleren. - Scriptie nog een keer goed doorgelezen.	Dit is volgens de apa normering. Scriptie gemaaild naar Jelle.

